

Oslo kommune

Vann- og avløpsetaten

Årsberetning 2011

Forord

Årsberetning 2011 er Vann- og avløpsetatens tilbakemelding til byrådet/bystyret på måloppnåelse for økonomi og tjenesteproduksjon i forhold til budsjettet.

Til grunn for etatens årsberetning ligger Sak 1/2011, Dok 3/2011 og Rundskriv 27/2011.

Oslo Vann- og avløpsetat, 03.02.2012

Eli Grimsby
direktør

Innholdsfortegnelse

Forord	3
1 Ansvarsområde	6
1.1 Organisasjon/bemanning	7
2 Mål og resultater	8
2.1 Situasjonsbeskrivelse og målsettinger	9
2.2 Strategier og tiltak	16
Konseptvalgutredning, Ny vannforsyning	17
Fornyelse av vannledningsnett.....	17
Vettakollen høydebasseng	17
Reservevannforsyning Oslo Bærum	17
Ny desinfeksjonen på Langlia og Alnsjøen vannbehandlingsanlegg	18
Oppfølging av damanlegg	18
Midgardsormen	19
Bekkelaget renseanlegg	19
Tiltak for å redusere forurensningen til vassdrag og fjord.....	20
Vannforvaltningen	20
Tilsyn med påslipp til offentlig nett.....	21
Fettmottaket på Bekkelaget.....	21
Byutviklingsprosjekter	23
Gjersrud – Stensrud.....	23
Gjenåpningsprosjekter	23
Rekrutteringsarbeid.....	25
Forskning og utvikling (FOU)	25
Internasjonalt arbeid.....	26
2.3 Gjennomførte omstillings- og effektiviseringstiltak, samt større prosjekter	26
2.4 Risikostyring og intern kontroll.....	27
3 Sammenligning av budsjett og regnskap	28
3.1 Driftsregnskap	28
3.2 Investeringsregnskap	31
3.3 Investeringsregnskap på prosjektnivå.....	33
4 Særskilt rapportering.....	37
4.1 Tiltak for å forbedre service overfor brukerne	37
4.2 Saksbehandlingstider	37

4.3	Tilgjengelighet for mennesker med funksjonshemming	38
4.4	Tiltak i Oslo kommunes folkehelseplan	38
4.5	Ytre miljø.....	40
4.6	Likestilling og mangfold	42
4.7	Rapportering innen HR- området og helse, miljø og sikkerhet (HMS).....	44
4.8	Anskaffelser.....	47
4.9	Forvaltning av kunstverk i Oslo kommunes virksomheter.....	49
4.10	Rekruttering av lærlinger.....	50
4.11	Utkvittering av bystyrets merknader	50
4.12	Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalg	51
4.13	Andre spørsmål fra byrådet/bystyret	51

1 Ansvarsområde

Vann- og avløpsetatens formål er å dekke innbyggernes og næringslivskundenes etterspørsel etter helsemessig trygt drikkevann og håndtere avløpsvannet på en måte som er til minst mulig belastning for publikum og miljøet. Etatens ansvarsområde dekker også kundebehandling og informasjon til abonnenter, næringslivskunder og publikum for øvrig.

Vann- og avløpsetaten finansieres gjennom vann- og avløpsgebyrene.

Vann- og avløpsetaten har ansvar for drift og vedlikehold av kommunens fire vannbehandlingsanlegg (Oset, Skullerud, Langlia og Alnsjøen) med tilhørende 1560 km ledningsnett, 18 høydebasseng, 30 pumpestasjoner og 39 damanlegg i marka. I tillegg kommer drift og vedlikehold av transportsystemet for avløp, 2200 km avløpsledninger, 80 pumpestasjoner for avløp og 7 fordrøyningsbasseng.

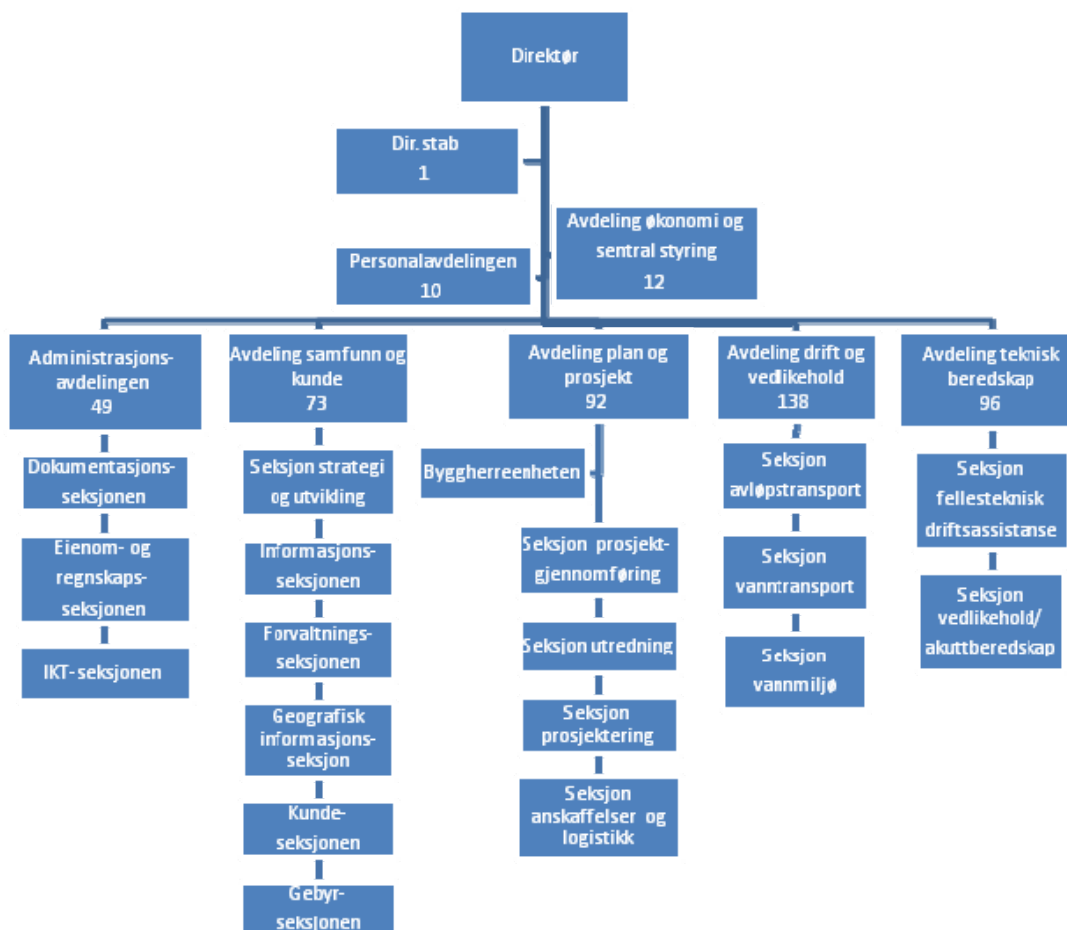
Bekkelaget renseanlegg eies av Oslo kommune, mens driften er satt ut til det private operatørselskapet Bekkelaget Vann AS som eies av Läckeby Water Group AB. Vann- og avløpsetaten har ansvar for den faglige og økonomiske oppfølging av driftsavtalen med Bekkelaget Vann AS.

Vestfjorden avløpsselskap (VEAS) er et interkommunalt selskap som eies i fellesskap av kommunene Asker (8 %), Bærum (21,5 %) og Oslo (70,5 %). Staten har ingen rolle i selskapets styrende organer, men har faglig dialog med selskapet og eierkommunene. Staten dekker utgiftene for Oslos andel av VEAS.

Etatens myndighetsansvar bygger på delegasjonsvedtak gitt av Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS). Lovgrunnlaget for etatens myndighetsansvar er særskilt knyttet til forurensningsloven, forurensningsforskriften, plan- og bygningsloven, vannressursloven, drikkevannsforskriften, vannforvaltningsforskriften samt lov om kommunale vass- og kloakkavgifter.

1.1 Organisasjon/bemanning

Fig. 1.1. Organisasjonskart for Vann- og avløpsetaten pr. 31.12.2011.

Tab. 1.1 Endringer i bemanningen.

	01.01.2011	31.12.2011	Endringer
Ansatte	460	472	12
Årsverk	465	485	20

Vann- og avløpsetaten har rekruttert 53 nye medarbeidere i faste stillinger, hvorav 33 menn og 20 kvinner. I løpet av 2011 har 38 ansatte sluttet i etaten. Av disse gikk 16 av med pensjon. Økningen i antall ansatte er hovedsakelig knyttet til etatens økte aktivitetsnivå innenfor investeringer.

Det er foretatt to endringer i etatens organisasjon i 2011:

- For å sikre fokus og framdrift på overordnet og strategisk planlegging, er det opprettet en ny seksjon i Avdeling samfunn og kunde, Seksjon strategi og utvikling. Seksjonen har ansvar for etatens arbeid med hovedplaner og forskning og utviklingsarbeid (FoU).
- For å bedre etatens kundehåndtering og for å sikre kvalitet i arbeidet med gebyrer, er eksisterende Kundeseksjon delt i en Gebyrseksjon og en Kundeseksjon.

2 Mål og resultater

Etaten har også i 2011 levert helsemessig trygt drikkevann til byens innbyggere og næringslivskunder. Byens to store vannbehandlingsanlegg, Oset og Skullerud, har levert nok og godt vann til hele byen. 48 abonnenter i Sørkedalen mottar fremdeles vann fra Langlia vannbehandlingsanlegg.

Langlia vannbehandlingsanlegg vil opphøre å være en del av den ordinære vannproduksjonen når Vettakollen høydebasseng står ferdig i 2014. Da vil abonnentene i Sørkedalen motta vann fra Oset vannbehandlingsanlegg. Et særdeles nedbørrikt år medførte økt innhold av bakterier i råvannet og dermed anbefalte etaten abonnentene i Sørkedalen å koke vannet i en periode på 5 uker. Etaten overvåket situasjonen nøye og la vekt på god og hyppig informasjon til de berørte abonnenter.

Det nedbørrike året har også medført betydelig økte tilførsler til avløpsrensaneanleggene, noe som igjen førte til at konsesjonskravene ved Bekkelaget renseanlegg ikke ble overholdt. Etaten har iverksatt utredningsarbeid for å øke rensekapasiteten på Bekkelaget renseanlegg og tar sikte på at nytt anlegg skal være på plass innen 2016/2017. For å holde renseeffekten så høy som mulig inntil økt kapasitet er på plass, har etaten gjennomført en rekke optimaliseringstiltak på anlegget.

Natten til den 2. mars 2011 ble det sluppet ut 6 m³ 15 % natriumhypokloritt fra Oset vannbehandlingsanlegg til Akerselva. Norsk Institutt for vannforskning (NIVA) ble umiddelbart engasjert for å utrede konsekvensene på økosystemet i og langs Akerselva, samt komme med forslag om nødvendige tiltak for å reetablere livet i vassdraget. Hendelsen fikk stor oppmerksomhet i media. Undersøkelsene ved årets slutt har vist at bestanden av fisk og kreps fortsatt er preget av utslippet, mens andre organismegrupper har tatt liten skade eller har kommet raskt tilbake. I 2012 skal det gjennomføres en konsekvensutredning av foreslåtte tiltak. Målet er å reetablere Akerselva i en bedre tilstand enn den var før klorutslippet.

Etatens investeringsvolum er bortimot doblet sammenlignet med tidligere år. Økt fornyelse på både vannledningsnettet og avløpsnettet har vært nødvendig. Større prosjekter som Midgardsormen og Vettakollen høydebasseng er godt i gang og gjennomføres i tråd med vedtatte planer. I gjennomføringen av investeringsprosjektene har etaten vektlagt å implementere Oslo kommunes nye investeringsprosesser.

Etaten startet i 2009 et omfattende arbeid med risiko og sårbarhetsanalyser (ROS) av vannforsyningen og avløpshåndteringen, og endelig sluttrapport forelå forsommeren 2011. I tillegg har NIVA på oppdrag fra etaten utarbeidet rapporten *ROS Maridalsvannet – Oset vannbehandlingsanlegg*. Samlet sett gir disse rapportene en god innsikt i utfordringer etaten står overfor de kommende årene, og konklusjonene vil være viktige innspill i etatens slutføring av arbeidet med Hovedplan vann og det nylig oppstartede arbeidet med revidering av Hovedplan avløp og vannmiljø.

2.1 Situasjonsbeskrivelse og målsettinger

Vann- og avløpsetatens tilbakemelding på oppnådde resultater er gitt opp mot de målsettinger som er beskrevet under pkt 2 og 3 i Sak 1/2011 og Dok 3/2011.

Målsetting:

Drikkevann skal leveres i tilstrekkelige mengder med helsemessig betryggende vannkvalitet og med tilfredsstillende regularitet til byens innbyggere og næringslivskunder. Sårbarheten i vannforsyningen skal reduseres og leveringssikkerheten skal økes.

Det er et mål at alle Oslos innbyggere skal få vann levert fra vannbehandlingsanlegg som oppfyller alle drikkevannsforskriftens krav. Oset og Skullerud vannbehandlingsanlegg fyller alle drikkevannsforskriftens krav og sto for 97,6 % av vannproduksjonen i 2011. Langlia vannbehandlingsanlegg bidro med de resterende 2,4 %. Alnsjøen har ikke bidratt i årets produksjon.

Oset vannbehandlingsanlegg. Foto: Vann- og avløpsetaten

Vann produsert ved Langlia vannbehandlingsanlegg har for høyt fargetall og oppfyller ikke alle krav i drikkevannsforskriften. Mattilsynet har akseptert at Langlia vannbehandlingsanlegg inngår i vannforsyningen inntil Vettakollen høydebassen er bygget og satt i drift (2014).

Etter funn av bakterier gikk etaten den 08.09.2011 ut med en kokeanbefaling til 48 berørte abonnenter i Sørkedalen. Kokeanbefalingen ble opphevet 13.10.2011. Årsaken til hendelsen knyttet til en meget nedbørrik sommer/høst med rekordhøyt fargetall. Etaten hadde under hele perioden stort fokus på god og hyppig informasjon til berørte abonnenter.

I arbeidet med å sikre råvannskvaliteten har etaten i 2011 gjennomført 74 tilsynsbesøk av separatanlegg på boliger i marka. På Solemskogen er 27 av 57 avløpsanlegg oppgradert/bygget. Våren 2011 startet etaten arbeidet med utsendingen av varsel og vedtak (pålegg) til 62 private eiendommer i området Brekke – Skar i Maridalen. Ved årets slutt hadde 43 av disse eiendommene fått gyldig utslippstillatelse. Etatens økte innsats på dette området bidrar til å redusere risiko for forurensning av råvannet.

Den totale vannproduksjonen i 2011 var 95,5 mill. m³, inklusiv 2,8 mill. m³ til Ski og Nittedal. Til tross for økt befolkningsvekst har vannproduksjonen holdt seg forholdsvis stabil de senere år.

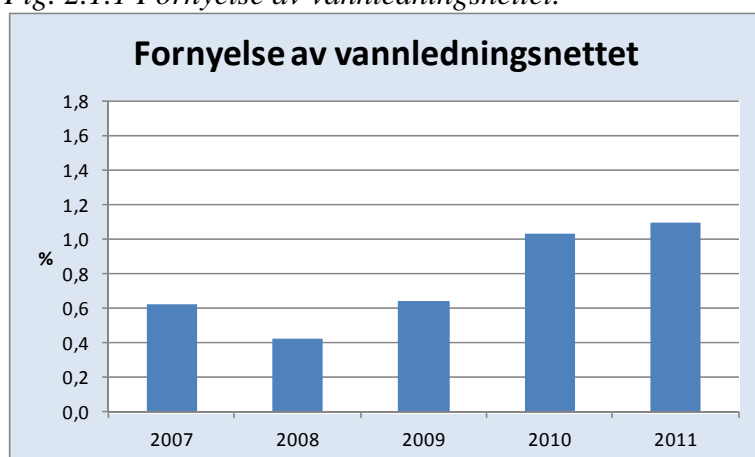
For å redusere vanntap og faren for ledningsbrudd har etaten de siste årene hatt høy innsats på rehabilitering og vedlikehold av vannledningsnettet. Etatens innsats har gitt resultater, men sammenlignet med andre hovedsteder i Europa har Oslo fremdeles et høyt lekkasjetap. Etatens systematiske arbeid med rehabilitering og vedlikehold av vannledningsnettet vil fortsette.

I tillegg til de planlagte rehabiliteringsprosjektene har etaten i 2011 oppdaget og reparerte totalt 222 lekkasjer. Dette er en nedgang på 38 sammenlignet med 2010. Reduksjonen antas å ha sammenheng med en mildere vinter i 2011.

Antallet boenheter som var uten vann i mer enn 12 timer, ble 987. Dette er en nedgang på 34 i forhold til 2010. Etaten har i 2011 mottatt 5 søknader om kompensasjon, hvorav 3 ble innvilget.

Fornyelsestakten i 2011 var 1,1 %, som er en dobling sammenlignet med tidligere år.

Fig. 2.1.1 Fornyelse av vannledningsnettet.

Etaten følger drikkevannsforskriftens krav til nettkontroll. Nettkontrollen skal gi et representativt bilde av vannkvalitet over året.

Hovedutfordringene i vannforsyningen er for liten reservekapasitet kombinert med økt befolkningsvekst. Ved bortfall av Maridalsvannet eller Oset vannbehandlingsanlegg vil det ikke være tilstrekkelig mengder til å forsyne hele Oslos befolkning med hygienisk trygt drikkevann. For å sikre Oslos befolkning med nok og godt drikkevann til enhver tid, har etaten i 2011 startet arbeidet en konseptvalgsutredning (KVU) for Oslos vannforsyning. Utredningen vil omhandle både kilder, produksjonsanlegg og transportsystem. Konseptvalgsutredningen planlegges ferdigstilt sommeren 2012.

Målsetting:

Avløpshåndteringen skal planlegges og gjennomføres på en måte som er til minst mulig belastning for publikum og miljøet. Det skal oppnås en forbedret vannkvalitet i vassdragene og fjorden. Myndighetenes utslippskrav til avløpshåndteringen skal overholdes.

Det er et mål at Oslo skal ha tiltrekkelig rensekapasitet til å behandle avløpsvannet fra byens innbyggere og næringslivskunder, og at myndighetenes utslippskrav skal overholdes. I 2011 ble det totalt behandlet 120,6 mill m³ avløpsvann ved Bekkelaget renseanlegg (BRA) og Vestfjorden avløpsselskap (VEAS), hvorav 48,9 mill m³ ble behandlet på BRA og 71,7 mill m³ på VEAS (Oslos andel).

Bekkelaget renseanlegg. Foto: Vann- og avløpsetaten

Kapasiteten på Bekkelaget renseanlegg er nådd og anlegget har ikke klart å overholde konsesjonskravene siden utslippskravene ble innskjerpet i 2009.

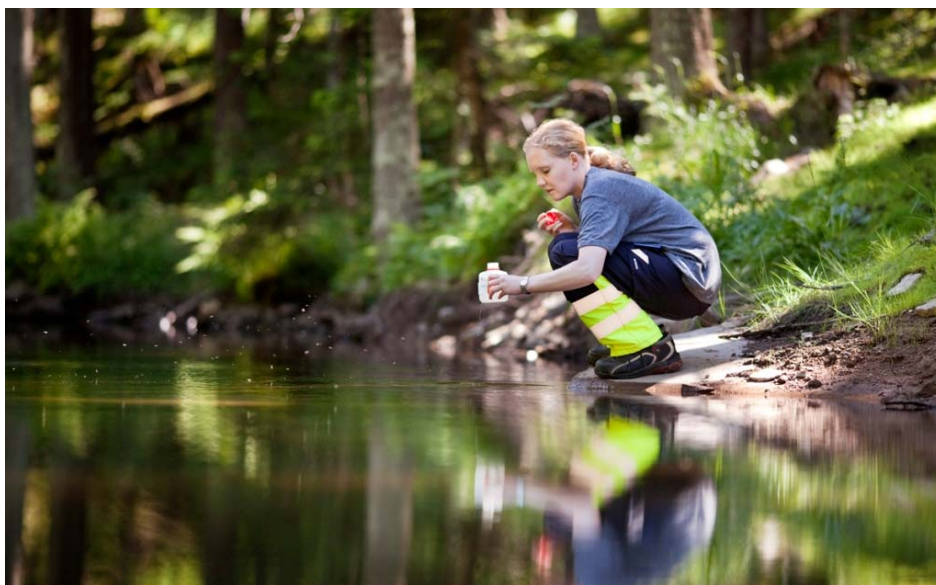
Overskridelse av konsesjonen skyldes flere forhold. Den kraftige økningen i tilførsler på grunn av mye nedbør har satt et allerede overbelastet anlegg på prøve. Resultatet for fosforfjerning og nitrogenfjerning inklusive overløp, ble i 2011 hhv 87,9 % og 65,5 %. Kravet er 90 % for fosfor og 70 % for nitrogen. Andel fosfor og nitrogen i overløp ble 2,1 % av totalt tilført mengder fosfor og nitrogen. Kravet er < 2 %.

Fylkesmannen er orientert om at Oslo kommunen ikke oppfyller alle utslippskrav før rensekapasiteten på Bekkelaget er utvidet. Tvangsmulkt er varslet dersom et utvidet Bekkelaget ikke står ferdig i 2016. Etaten har utarbeidet en konseptvalgutredning for økt rensekapasitet. Planarbeidet er i tråd med oppsatt plan.

Etaten har de siste årene gjennomført flere optimaliseringsprosjekter på Bekkelaget renseanlegg som vil bidra til å holde rensekapasiteten oppe inntil utvidet rensekapasitet er etablert.

Etaten har som mål å redusere risikoen for at huseiere skal oppleve å få avløpsvann inn i hus og kjellere. I 2011 har det på grunn av mye og intensivt regnvær oppstått flere brudd og kjelleroversvømmelser enn tidligere år. Av totalt 28 registrerte kjelleroversvømmelser i 2011 skyldes 7 hendelser kloakkstopp og 21 hendelser mye nedbør og for liten rørkapasitet.

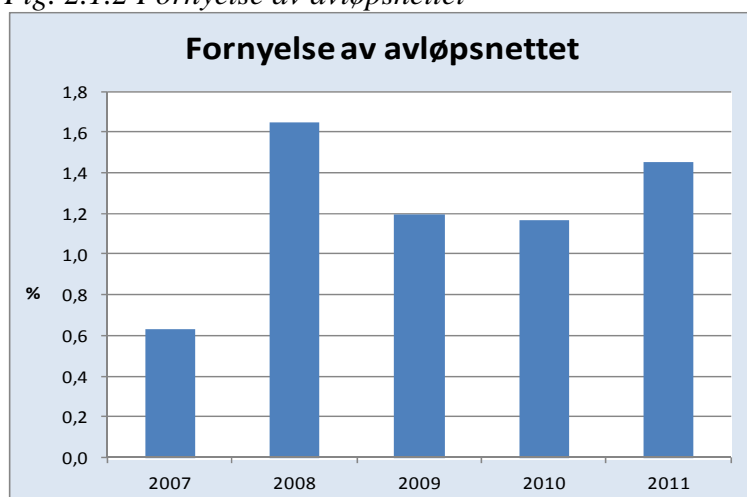
Etaten har mottatt 31 krav om erstatning i forbindelse med tilbakeslag eller kloakkstopp. Dette er saker som foreløpig ikke er ferdig saksbehandlet.

Prøvetaking. Foto: Vann- og avløpsetaten.

Etatens overvåking av vannkvaliteten i Oslos hovedvassdrag viser en svak bedring de siste årene med hensyn til næringssaltkonsentrasjoner. Forbedringen skyldes hovedsakelig etatens innsats for å redusere utslipp fra avløpsnett. Totalt 34 avløpsprosjekter ble startet opp i 2011 og totalt 20 km avløpsledninger ble fornyet. Fornyelsestakten i 2011 var 1,4 %. Mye og intensiv nedbør i 2011 førte imidlertid til stor utvasking fra tette flater, overløp og økt naturlig tilførsel av næringsalter til vassdragene sammenlignet med tidligere år.

Fig. 2.1.2 Fornyelse av avløpsnett

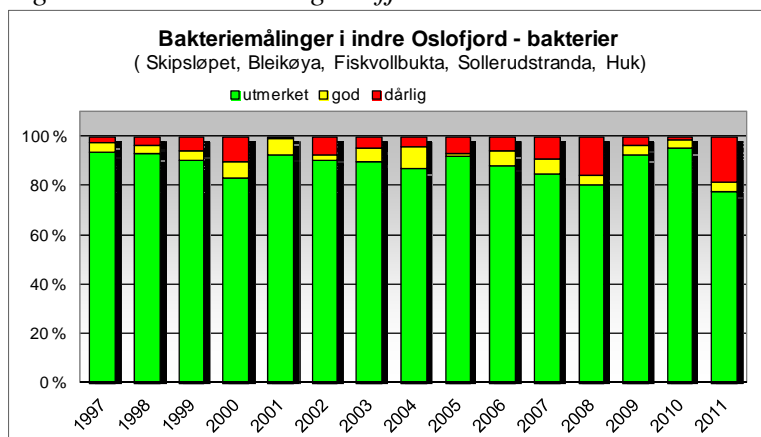
For å bli varslet så tidlig som mulig slik at tiltak kan iverksettes og badevannskvaliteten sikres, har etaten innført fjernovervåking av overløp. I dag blir ca 150 overløp i Oslo fjernovervåket og det gjenstår å installere overløpsloggere på 21 overløp.

Natten til den 2. mars ble det sluppet ut 6 m³ 15 % natriumhypokloritt fra Oset vannbehandlingsanlegg til Akerselva. Norsk Institutt for vannforskning (NIVA) ble umiddelbart engasjert for å utrede konsekvensene på økosystemet i og langs Akerselva, og nødvendige tiltak for å reetablere livet i vassdraget. Undersøkelsene ved årets slutt har vist at bestanden av fisk og kreps fortsatt er desimert, mens andre organismegrupper har tatt liten

skade eller har kommet raskt tilbake. Bunndyrsbestanden er på vei tilbake til nivået som var før klorutslippet. Undersøkelsene påviste en liten bestand av elvemuslingen i den øvre delen av Akerselva. I 2012 skal det også gjennomføres en konsekvensutredning av foreslåtte tiltak. Det er viktig at alle tiltakene sees i sammenheng og på bakgrunn av at et helt økosystem skal reetableres, ikke bare enkelte organismegrupper. Målet er å etablere og sikre biologisk mangfold i Akerselva. Arbeidet vil foregå i nært samarbeid med Bymiljøetaten og arbeidet med tiltaksplan for vannområdet Bekkelagsbassenget hvor Akerselva er en av flere vannforekomster.

Etaten overvåker bakterieforholdene i fjorden på steder som er utsatt for forurensing fra avløpsnett.

Fig 2.1.3 Bakteriemålinger i fjorden.

Figuren illustrer andelen av prøvene som tilfredsstillt EUs badevannsdirektiv.

Overvåkingen gjennomføres ukentlig i sommerhalvåret og inngår i kommunens arbeid med å sikre rent og trygt badevann. Sommeren 2011 var preget av mye og intensivt regn, noe som førte til at bakterieinnholdet var høyere enn vanlig. På badeplassen ved Sollerudstranda måtte bading frarådes flere ganger på grunn av overløpsdrift. Etaten har iverksatt tiltak for å redusere overløpsdriften og sikre god badevannskvalitet.

Øvrig overvåking av vannkvaliteten i indre Oslofjord gjennomføres av Norsk Institutt for vannforskning (NIVA) på oppdrag fra Fagrådet for vann- og avløpsteknisk samarbeid i indre Oslofjord, og på vegne av de 11 fagrådskommunene rundt fjorden. Fagrådet utgir egne årsberetninger om tilstanden i fjorden.

Målsetting:

Byens elver og bekker skal gjenåpnes der dette er mulig.

Etaten har i 2011 hatt en aktiv rolle i arbeidet med gjenåpning av elver og bekker i Oslo. Arbeidet følges opp i nært samarbeid med utbyggere og andre kommunale etater/bydeler.

Fra åpningen av Leirfossen, 27.04.2012. Foto: Vann – og avløpsetaten

Den 27.april ble Leirfossen offisielt åpnet av miljøvernminister Erik Solheim og byrådsleder Stian Berger Røsland. Det er etablert turvei på strekningen Leirfossen - Kaldbakk bro - Groruddammen - Ammerud, inkl nye gangbroer over elva og oppholdsplass ved Kaldbakk bro. Arbeidene er gjort i nært samarbeid med Bymiljøetaten (BYM) og Bydel Grorud. Utslipp av forurenset overvann fra blant annet R4, er sanert. Her har Statens Vegvesen bidratt med økonomisk støtte. Den historiske hagen på Nedre Grorud gård er rehabilitert. Dette arbeidet er gjort i nært samarbeid med BYM og Byantikvaren (BYA).

Målsetting:

Oslos vann- og avløpsgebyrer skal være blant landets laveste.

Til tross for en betydelig økt investeringsportefølje de siste årene, er vann- og avløpsgebyrene i Oslo blant de 10 laveste i landet. Antall klagesaker på gebyrene viste en nedgang i forhold til 2010. Det er i 2011 ikke oversendt noen klagesaker fra etaten til Oslo kommunes klagenemnd.

Mål og nøkkeltall for kap. 620 Vann- og avløpsetaten.

Tab. 2.1.1 Måltall

Måltall	I Resultat 2009	II Resultat 2010	III Måltall 2011	IV Resultat 2011	V Avvik 2011
Hygienisk vannkvalitet målt ved % godkjente prøver (Kostra)	99,3	99,8	100	99,3	0,7
Vannkvalitet (fargetall) målt ved % godkjente prøver (Kostra)	87	94,1	95	88	7
Strømförbruk for vannbehandling, målt i KWh/m3 produsert vann	0,35	0,33	0,38	0,33	-0,05
Strømförbruk for vanddistribusjon, målt i KWh/ produsert vann	0,11	0,13	0,12	0,11	-0,01
Strømförbruk for avløpsrensing (ved Bekkelaget ra) målt i KWh/m3 behandlet avløpsvann	0,25	0,24	0,26	0,24	-0,02
Strømförbruk fra transport av avløpsvann, målt i KWh/m3 behandlet avløpsvann	0,02	0,018	0,02	0,017	-0,003

Kommentarer: Avvik i hygienisk vannkvalitet skyldes funn av bakterier i vann levert fra Langlia vannbehandlingsanlegg. Etaten anbefalte for en periode på 5 uker, 48 berørte husstander i Sørkedalen om å koke drikkevannet. Årsaken til hendelsen knyttes til en periode med mye nedbør og høyt fargetall.

Alle avvik i fargetall gjelder vann levert fra Langlia vannbehandlingsanlegg, som står for en svært liten del av den totale vannproduksjonen (1,7 %). Kostra tall beregnes ut fra antall prøver. En beregning av avvik ut ifra mengde produsert vann ville gitt et avvik på ca 2 %, mot 7 % som oppgitt i tabellen.

Tab. 2.1.2 Nøkkeltall

Nøkkeltall	Resultat 2008	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011
Vannproduksjon målt i mill. m3 pr. år	94,6	94,7	100	95,5
Antall ledningsreparasjoner	171	172	260	222
Antall brudd på servicegarantien som er registrert	0	0	16	3
Antall boenheter uten vann i mer enn 12 timer	925	557	1021	987
Behandlede avløpsvann målt i mill. m3 pr. år	116	115	110	121
Antall kjelleroversvømmelser pga kloakk	28	17	11	7
Antall kjelleroversvømmelser pga nedbør	25	4	2	21
Antall brudd på servicegarantien som er registrert	0	0	0	0

2.2 Strategier og tiltak

Vann- og avløpsetatens strategier for å realisere sektorens overordnede mål, følger føringer gitt i gjeldende kommuneplaner, økonomiplaner, strategiske planer, Byøkologisk program, etatens hovedplaner m.v. I tillegg vil ny kunnskap, politiske vedtak og endrede krav og forventninger fra overordnede myndigheter og kunder, påvirke etatens strategier og/eller valg av tiltak.

Kommuneplanen legger til grunn at Oslo må forvente en betydelig høyere befolkningsvekst enn det som tidligere har ligget til grunn for etatens hovedplaner. I 2010 kom Miljøverndepartementets *NOU 2010:10, Tilpasning til eit klima i endring*, som peker på samfunnets sårbarhet og behov for tilpasninger til konsekvensene av klimaendringene.

Befolkningsvekst, klimaendringer og det faktum at Sikkerhetsloven definerer vann- og avløpssystemet som kritisk infrastruktur, krever at etaten har stor fokus på risiko og sårbarhet i vannforsyningen og avløpshåndteringen.

I 2009 startet etaten opp et omfattende arbeid med risiko og sårbarhetsanalyser (ROS) av både vannforsyningen og avløpshåndteringen. Endelig sluttrapport forelå forsommeren 2011. I tillegg har NIVA på oppdrag fra etaten utarbeidet rapporten, *ROS Maridalsvannet – Oset vannbehandlingsanlegg*. Samlet sett gir disse rapportene en god innsikt i utfordringer etaten står overfor de kommende årene, og de vil være viktige innspill i etatens arbeid med hovedplanene.

Et utkast til revidert Hovedplan vann forelå tidlig på året. Gjennomførte ROS analyser har avdekket flere risikoområder som krever ytterligere utredninger. Forventningene til sikkerhet i vannforsyningen har også økt. Det er derfor besluttet å utarbeide en konseptvalgsutredning (KVU) for vannforsyningen før arbeidet med Hovedplan vann slutføres.

Arbeidet med revidering av Hovedplan avløp og vannmiljø er igangsatt og planlagt ferdigstilt våren 2013. Viktige temaer vil blant annet være befolkningsvekst, klimaendringer, overvannshåndtering, byutvikling, vannrammedirektivet og badevannsdirektivet.

Strategi:

Sikre en trygg og god vannkvalitet og leveranse uten avbrudd.

Konseptvalgutredning, Ny vannforsyning

For å sikre Oslos befolkning med nok og godt drikkevann til enhver tid, har etaten i 2011 startet arbeidet en konseptvalgutredning (KVU) for Oslos vannforsyning. Utredningen vil omhandle både kilder, produksjonsanlegg og transportsystem. Konseptvalgutredningen planlegges ferdigstilt sommeren 2012.

Problemstillingene har vært utredet tidligere, men Oslo er nå i meget sterk vekst og de nylig gjennomførte risikoanalysene viser at vannforsyningen i Oslo har for liten reservekapasitet.

Fornyelse av vannledningsnett

Etaten har de siste årene økt fornyelsen og vedlikeholdet av vannledningsnett. Totalt 40 vannprosjekter er startet opp i 2011 og i alt 17 km vannledninger ble fornyet. Fornyelsestakten ble 1,1 %.

Ledningsarbeid. Foto: Vann- og avløpsetaten

I 2011 har det spesielt vært jobbet med fornyelse av vannledningsnett i områdene Lambertseter og på Furuset. I disse områdene har det i all hovedsak vært benyttet gravefrie metoder (belegging og utblokking). I tillegg har etaten gjennomført enkeltstående omleggingsprosjekter ulike steder i byen.

Vettakollen høydebasseng

Stabil og god vannforsyning til Oslo vest skal sikres ved bygging av nytt høydebasseng i Vettakollområdet med tilkobling til hovedledninger til Oslo vest. Igangsetting av Vettakollanlegget er forsinket på grunn av en mer omfattende planbehandling enn opprinnelig antatt. Reguleringsplanen ble godkjent av Miljøverndepartementet i mars, arbeidene startet i september 2011.

Byggetid er beregnet til 2,5 år og arbeidet følger oppsatt framdriftsplan.

Reservevannforsyning Oslo Bærum

Reservevannforsyningen som er et samarbeidsprosjekt med Bærum kommune, vil bedre sikkerheten i vannforsyningen i Oslo vest og Bærum øst. Det skal bygges en 2,9 km lang vannledning med en tilhørende ny pumpestasjon i Bærum.

Byggearbeidene startet opp i august 2010 og prosjektet forventes ferdig høsten 2012.

Ny desinfeksjonen på Langlia og Alnsjøen vannbehandlingsanlegg

Som et ledd i arbeidet med å bedre kvaliteten fra Langlia vannbehandlingsanlegg og styrke reservevannforsyningen er det satt i gang et arbeid for en midlertidig løsning som forventes ferdigstilt sommeren 2012.

I 2011 ble det satt i gang en utredning for å finne ut hva som må gjøres for å få Langlia og Alnsjøen vannbehandlingsanlegg inn som tilfredsstillende vannreserveanlegg. Utredningen har som formål å etablere sikker desinfeksjon. ROS-analysen påpeker viktigheten av at også disse anleggene må være operative inntil ny reservevannsløsning er på plass.

Oppfølging av damanlegg

Tilsyn er gjennomført på alle etatens dammer i henhold til damsikkerhetsforskriften. Alle anlegg ble også befart med hensyn på sikkerhet for allmennheten. Det er foretatt risikoanalyser og nødvendige tiltak er iverksatt for å øke sikkerheten ved anleggene. Hovedtilsyn er utført på Hakkloa og Gjerdingen.

Etaten har foretatt rehabilitering av to dammer i 2011, Svarten i Sørkedalsvassdraget og Tverrsjøen i Maridalsvassdraget.

Det er gjennomført en beredskapsøvelse i henhold til damsikkerhetsforskriften.

Strategi:

Ivareta og utvikle Oslos målsetting om å være en av verdens mest miljøvennlig byer, og styrke det blågrønne preget.

Midgardsormen

Arbeidet med Midgardsormen startet i 2008/2009 og er videreført i 2011. Etablering av Midgardsormen er en forutsetning for den fremtidige utvikling i indre by og vil også bidra til betydelig reduksjon av forurenset avløpsvann til fjorden og nedre deler av Akerselva. Planlegging, prosjektering og gjennomføring av prosjektet samordnes med bygging av øvrig infrastruktur og byutvikling i Bjørvika. Prosjektet i sitt nåværende omfang ble godkjent og fullfinansiert gjennom vedtak i bystyret i juni 2010.

Midgardsormen. Foto: Vann- og avløpsetaten

Mikrotunneleringen i Bjørvika er ferdigstilt og flere krevende områder er med det passert. Mindre mikrotunneleringsarbeider gjenstår på Grønland. Ledningsarbeidene i området rundt Børsen nærmer seg ferdigstilling. Bygge- og anleggsarbeidene i forbindelse med fjellanlegget (Gamlebyen-Bekkelaget) er godt i gang. Dette arbeidet er krevende på grunn av vanskelige fjellforhold og andre nærliggende fjellanlegg. De to siste store entreprisene vil bli påbegynt tidlig i 2012. Dette gjelder ledningsanlegget i og langs Akerselva, samt en strekning foran Oslo Sentralstasjon.

Prosjektet følger vedtatte planer med hensyn til fremdrift og budsjett.

Bekkelaget renseanlegg

Den økende belastning på Bekkelaget renseanlegg og skjerping av utslippkravene har ført til at Bekkelaget renseanlegget fra 2009 ikke har oppfylt utslippkravene. Etaten har siden 2007 arbeidet med utredninger og optimalisering med sikte på å øke kapasiteten. Flere tiltak for å øke kapasitetene og forbedre renseanleggets yteevne er i gang. Iversatte tiltak er imidlertid ikke tilstrekkelig for å oppfylle myndighetenes utslippkrav. Rensekapasiteten for Oslo øst må økes betydelig.

Etaten har utarbeidet en konseptvalgutredning for økt renskapasitet som ble oversendt Byrådsavdelingen 06.01.2011. Ekstern kvalitetssikring forelå 26.04.2011. Ekstern kvalitetssikrer mener at behovet for økt renskapasitet i Oslo Øst er godt dokumentert og anbefaler utvidelse av Bekkelaget renseanlegg.

Etter slutføring av konsekvensvurdering startet etaten arbeidet med forprosjektet. Etter planen skal forprosjektet slutføres i løpet av januar 2012. Forprosjektet med kostnadskalkyler skal kvalitetssikres gjennom en KS2 prosess. For å oppfylle fylkesmannens krav om

ferdigstillelse av utvidet renskapasitet i løpet av 2016, må blant annet fjellarbeidene startes opp ved årsskiftet 2012/2013.

Tiltak for å redusere forurensningen til vassdrag og fjord

For å redusere overløpsslipp ble det i 2011 bygget to fordrøyningsbassenger samtidig som ledningsanlegg er blitt oppdimensjonert. Flere steder utredes mulighetene for etablering av mer separate system og tiltak for lokal overvannshåndtering. Totalt ble 34 avløpsprosjekt startet opp i 2011 og i alt 20 km avløpsledninger ble fornyet.

Etaten har i 2011 videreført områdeprosjektene i de prioriterte vassdragene Alna, Hovinbekken, Akerselva, Frognerelva/Gaustabekken og Hoffselva. I tillegg til gjennomførte prosjekter har det vært arbeidet med tilstandsvurderinger av ledningsnett og forprosjekter som kommer til utføring i 2012 og senere.

Vannforvaltningen

Etaten har også i 2011 fulgt opp Oslo kommunes forpliktelser med deltagelse og bidrag inn i de etablerte vannområdeprosjektene fra 1.planperiode (Vannområdet Bunnefjorden med Årungen og Gjersjøvassdraget, Vannområdet Vannsjø og Hobølvassdraget og Vannområdet Leira). Jfr. Bystyre sak 13, 30.01.2008.

Vannområdet Bekkelagsbassenget som i all hovedsak favner alle Oslos vassdrag, ble etablert i 2011. Etaten er representert i vannområdeutvalget (styringsgruppen) som ledes av MOS, og i den administrative prosjektgruppen som ledes av BYM. Etaten har i 2011 lagt ned betydelig ressurser med å fremskaffe data i forbindelse med karakterisering og klassifisering av vannforekomstene i vårt vannområde. Etatens overvåkingsprogram er tilpasset de krav som EU direktivet stiller.

Strategi:

Overvannsmengdene til avløpsnettets skal reduseres og tilsyn med påslipp og tømmerutiner skal videreføres.

Overvannsstrategi

Målet for overvannshåndteringen i Oslo er å redusere risiko for skader og ulemper på eiendommer og infrastruktur, møte klimautfordringene og utnytte overvann som en ressurs i byutviklingen.

Flom i Oslo. Foto: Vann- og avløpsetaten

Etaten har i 2011 utarbeidet en veileder for utbyggere om overvannshåndtering. Veilederen er ment å hjelpe utbyggere og saksbehandlere ved å tydeliggjøre dagens regler og gi informasjon om viktige momenter som må/bør ivaretas.

Arbeidet med et strategidokument, overvannsstrategi for Oslo kommune, er startet opp. De viktigste samarbeidspartnerne i dette arbeidet blir Plan- og bygningsetaten og Bymiljøetaten. Arbeidet er planlagt ferdigstilt i 2013.

Tilsyn med påslipp til offentlig nett

Etaten jobber systematisk med bransjerettet informasjon om gjeldene krav for tilknytning og påslipp til offentlig avløpsnett.

Det er i 2011 sendt ut 51 vedtak om påslipp til kommunalt avløpsnett. Vedtak gis ihht forurensningsforskriftens § 15A-4. For å sikre at produsert avløpsslam har en kvalitet som tilfredsstillende Gjødselforskriftens krav for jordbruksanvendelse, har etaten spesielt fokus på tilsyn med påslipp av miljøgifter. Alt produsert slam ved Bekkelaget har i 2011 tilfredsstillende kravene for jordbruksanvendelse.

I 2011 er det gjennomført 13 tilsyn i forhold til påslipp av fettholdig avløpsvann og 32 tilsyn i forhold til oljeholdig avløpsvann. Gjennomføring av tilsyn er gjort med fokus på problemområder for drift av avløpsnettets og renseanleggene, og med tanke på utslipp til ytre miljø. For å redusere skader og ulemper som fett i avløpsnettets skaper for byens innbyggere, miljøet og avløpssystemet, har etaten i 2011 økt innsats og bemanning på dette området.

Fettmottaket på Bekkelaget

Total mengde fett levert på Bekkelaget renseanlegg var noe lavere i 2011 enn i 2010. Reduksjonen skyldes kapasitetsproblemer på Bekkelaget renseanlegg. Etaten har iverksatt tiltak for å øke kapasiteten for mottak av fett.

I 2011 var veileder ” Informasjon og veiledning ved påslipp av fettholdig avløpsvann til offentlig nett i Oslo kommune”, ferdig.

Etaten har i tillegg gjennomført ”Fettvett” kampanjen rettet mot husholdningen for å settes søkelyset på håndtering av matfett på kjøkkenet. Brosjyre ble delt ut til 500 større borettslag, helsides annonse i både landsdekkede og lokal aviser, samt reportasjer på Østlandsendingen og TV2 nyhetskanalen. ”Fettvett-kampanjen” er et samarbeid mellom Asker, Bærum og Oslo kommune samt de to store rensesanleggene.

”Fettvett”. Annonsekampanje julen 2011.

Strategi:

Arbeidet med byutviklingsprosjektene skal videreføres. Elver og bekker skal gjenåpnes der dette er mulig. Etaten skal bidra til at dette planlegges og gjennomføres som del av byutviklingen.

Byutviklingsprosjekter

Etaten har som mål at nødvendige VA-anlegg i det enkelte byutviklingsprosjekt skal være på plass til riktig tid, slik at byutviklingen kan gjennomføres ihht planlagt fremdrift. Dette forutsetter et godt samarbeid med andre etater, bydelene og andre private og offentlige aktører i byutviklingen.

I 2011 har etaten registrert og fulgt opp 72 byutviklingsprosjekter. Av disse er ca 40 slutført i løpet av året, mens de resterende prosjektene videreføres i 2012.

Gjersrud – Stensrud

Utbyggingen av boligområdet Gjersrud – Stensrud krever både ny vanntilførsel frem til området samt avløpstilknytning til Bekkelaget rensesanlegg i tillegg til annen teknisk infrastruktur.

Områderegulering av utbyggingsområdet ble igangsatt på nyåret i 2011. Parallelt med dette tok etaten initiativ til et samarbeid med Plan- og bygningsetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Bymiljøetaten, Renovasjonsetaten og Hafslund om felles tunnelen for all infrastruktur som skal føres fram til dette området. Dette som et alternativ til egne grøfter for de ulike infrastrukturene.

Gjenåpningsprosjekter

Etaten har i 2011 hatt en aktiv rolle i arbeidet med gjenåpning av elver og bekker i Oslo. Arbeidet følges opp i nært samarbeid med utbyggere og andre kommunale etater/bydeler.

Alna. Etaten har ivaretatt prosjektledelsen av prosjektet Grorud Park. I tillegg har etaten vært deltakere i styringsgrupper og har bistått i flere prosjekter som er i innledende planprosesser.

Plan- og prosjekteringsarbeidet for etappe 2/2012 - Grorud Amfi/Groruddammen, er igangsatt. Området har tett grensesnitt mot Grorud idrettspark og løsninger for overvannshåndtering. Rehabilitering av Groruddammen er omprosjektert pga uforutsette grunnforhold. Ny løsning er godkjent av NVE. Selve gjennomføringen vil skje i etappe 2/2012, sammen med det øvrige arbeidet ved Groruddammen.

Hovinbekken. Etaten har deltatt i flere delprosjekt med bistand til prosjekteringsarbeid, dokumentasjon av eksisterende VA-anlegg og om vannkvalitet.

I Bydel Bjerkes prosjekt, Bjerkedalen Park, inngår en bekkeåpning. Etaten har deltatt i styringsgruppen for prosjektet og i prosjekteringsarbeidet. Prosjektet vil avsluttes i 2012.

I forbindelse med Klosterenga Skulpturpark ble det vedtatt videreføring av arbeidet med en reguleringsplan for området. Arbeidet ble igangsatt i 2011 og var forventet avsluttet samme år, men er blitt utsatt på grunn av behov for arkeologiske undersøkelser.

Etaten deltar i en samarbeidsgruppe for regulering av Teglverkstomta. Etaten vil få ansvaret for utarbeidelse av forprosjekt for Teglverksdammen. Arbeidet vil starte i 2012. Planen er at dammen stå klar når Ensjøbyens prosjekter er gjennomført.

Gaustadbekken. Her har etaten hatt et nært samarbeid med Forskningsparken om tilrettelegging av området nedstrøms Problemveien, slik at en åpent Gaustadbekk kan renne gjennom de to dammene som er planlagt og delvis opparbeidet av private utbyggere. Et omforent forprosjekt ligger til grunn for arbeidene. Det har i løpet av høsten blitt gjennomført avklaringer slik at det nå foreligger en avtale om etablering av bekkeløpet. Bekkeløpet vil bli bygget i 2012 som en del av Forskningsparkens utomhusanlegg.

Strategi:

For å sikre gjennomføringsevnen skal etaten jobbe aktivt for å rekruttere tilstrekkelig og kvalifisert personell.

Rekrutteringsarbeid

Rekruttering av kjernekompetanse til etaten har vært et innsatsområde de siste årene. Etaten har i 2011 utarbeidet overordnet plan for langsiktig rekruttering og deltatt på flere rekrutteringsarrangementer i 2011.

Karrieredager ved Universitet for miljø- og biovitenskap, Ås. Foto: Vann- og avløpsetaten

Tilveksten av eksternt kompetanse til etaten har i 2011 generelt vært god, og ved de fleste tilfellene har stillingsutlysningene gitt tilstrekkelig med kvalifiserte søkere. I stillinger som krever både spesialkompetanse og erfaring innen VA, har rekrutteringen ved noen tilfeller vært vanskelig. Etaten har imidlertid rekruttert 53 nye medarbeidere, hvorav de fleste med teknisk kompetanse.

Forskning og utvikling (FOU)

Etaten har løftet fram FoU-arbeidet ved opprettelse av en ny seksjon i etaten og i 2011 etablerte etaten et eget FoU forum for å bedre koordinering av FoU aktiviteter.

I 2011 har etaten vært med i 4 forprosjekter med støtte fra Regionale forskningsfond Hovedstaden, "Samfunnets behov for miljøvennlig infrastruktur – vann og avløpssektoren". Samarbeidspartnere er forskningsinstitusjoner, konsulenter, leverandører og utdanningsinstitusjoner.

Etaten er også med på søknader om midler til hovedprosjekt for de samme prosjektene som fikk støtte til forprosjekt. Det er foreløpig ikke avgjort hvilke prosjekter som får midler for 2012 og videre i en 4 års periode.

Etaten deltar i to større internasjonale prosjekter støttet av EU: TRUST og PREPARED. Disse prosjektene pågår over flere år, med avslutning av PREPARED i 2014 og TRUST i 2015. Prosjektene setter fokus på klimautfordringene og utvikling av bærekraftige løsninger for hele den urbane vannsyklusen.

Internasjonalt arbeid

Etatens internasjonale aktivitet er et viktig virkemiddel for tjenesteutvikling og omdømmebygging. Etaten har hatt aktiv deltakelse i flere internasjonale bransjeorganisasjoner av typen International Water Association (IWA), European Benchmarking Cooperation (EBC), 6 stadssamarbeid osv. Etatens ansatte sitter i styrende organer for flere av disse organisasjonene og nettverkene.

I 2011 mottok etaten i alt 12 internasjonale besøk, hovedsakelig av fagekspert, men også fra politikere og media. Etaten var i 2011 vertskap for EBC's årlige workshop med over 70 deltakere. Dette var det største arrangementet i nettverkets historie.

Etatens etablerte bilaterale samarbeidsprosjekt har blitt videreført i 2011. Dette gjelder blant annet Twinningavtalen med Midvaal i Sør-Afrika som er finansiert av Fredskorpset og avtalen med Genova i Italia som er en direkte følge av etatens deltakelse på utstillingen Oslo EXPO.

2.3 Gjennomførte omstillings- og effektiviseringstiltak, samt større prosjekter

Effektivisering av anskaffelser ved ledningsfornyelser

Rehabilitering av ledningsnett er et tidkrevende arbeid som går over flere år. Etaten har derfor søkt etter muligheter for å forenkle og effektivisere arbeidsprosessene rundt ledningsfornyelse.

I 2011 ble det igangsatt to prøveprosjekter. Ett hvor etaten la mindre arbeid i å detaljbeskrive arbeidsomfanget og heller i større grad basert konkurransene på et antatt arbeidsomfang av typiske arbeidsoppgaver. Etatens oppgave blir å godkjenne de anbefalinger leverandøren gir. Totalt vil dette avlaste etatens prosjekteringskapasitet samtidig som etaten utnytter leverandørens kompetanse bedre.

Etatens har i tillegg satset på en stordriftsstrategi ved å konkurranseutsette større kontraktspakker. Dette innebærer færre innkjøpsprosesser og færre kontrakter som skal følges opp. Større kontrakter betyr også lavere enhetspriser og skjerpet konkurranse.

Så langt synes prøveprosjektene å gi gode resultater.

Totalkvalitetsledelsessystem (TKL)

Etatens har besluttet å innføre et totalt kvalitetsledelsessystem (TKL) basert på ISO 9001 og VAVs virksomhet. Systemet skal bidra til kontinuerlig utvikling, iverksetting, evaluering og forbedring av etatens tjenester.

Målet er at TKL skal bidra til en kultur for systematisk kvalitetsarbeid der alle ansatte bidrar til å oppfylle behov og forventninger til våre kunder og interessenter. Alle ansatte skal være trygge på hva som er definerte kundekrav og myndighetskrav. Dette krever en grunnleggende felles kundeforståelse på tvers av alle fagområder i etaten og hvilket ansvar den enkelte har for å levere riktig kvalitet til neste ledd i verdikjeden og på vegne av helheten.

2.4 Risikostyring og intern kontroll

Etaten har de siste årene utviklet hensiktsmessige strukturer for å sikre god intern kontroll i virksomheten. Sentralt i dette arbeidet har vært etableringen av direktørens stabsavdeling med ansvar for intern kontroll, Avdeling for økonomi- og sentral styring. Avdelingens ansatte følger opp etaten på en rekke viktige punkter som blant annet revisjoner, økonomi, fullmakter, risiko og sårbarhetsanalyser (ROS) og felles rutiner.

Etaten er sertifisert innenfor ytre miljø (NS14001) og i tillegg er arbeidet med etablering av et helhetlig kvalitetssystem (NS9001) påbegynt i 2011. Disse kvalitetssystemene, sammen med et felles avvikssystem er viktige bidrag for å kunne produsere tjenester med god kvalitet og samtidig utøve god intern kontroll. Dette arbeidet vil fortsette med stor styrke også i 2012/2013.

Risikostyring gjennomføres fortløpende i alle etatens prosjekter for å sikre at ansatte og publikums sikkerhet, helse og miljø blir ivaretatt på en god måte, samt at prosjektene gjennomføres innenfor gitte tids- og budsjettammer. Investeringsprosjektene følger Oslo kommunes kvalitetssikringsregime. De store investeringsprosjektene rapporteres månedlig til direktøren, mens de mindre prosjektene følges opp i linjen.

Alle mål i tildelingsbrevet for 2011 er innarbeidet i direktørens årlige Bestillinger til avdelingene. I forbindelse med tertialrapporteringen på tildelingsbrevet blir mål/aktiviteter risikovurdert i tråd med *Veileder for risikostyring i Oslo kommune*. Bestillingene følges opp hvert tertial med møter mellom avdelingsledelsene og direktøren.

Etatens lederopplæring har i 2011 hatt fokus på risikovurderinger og sikkerhetskultur. Dette temaet vil inngå i etatens videre opplæringsprogram.

Følgende risikoområder har stått sentralt i styringsdialogen med byrådsavdelingen i 2011:

- Kapasitet og sikkerhet i vannforsyningen
- Rensekapasitet på Bekkelaget ra og fylkesmannens konsesjonskrav.

Gjennomførte risiko og sårbarhetsanalyser (ROS) i 2011 har gitt ny kunnskap om styrker og svakheter i vannforsyningen og avløpshåndteringen. I tillegg til å ferdigstille allerede pågående prosjekter og iverksette strakstiltak, er etaten i gang med å utarbeide handlingsplaner på bakgrunn av ROS analysene. Det har i 2011 vært gjennomført tre store ROS analyser utført av eksterne krefter. En analyse angående Maridalvannets nedbørsfelt levert av NIVA/SINTEF og to analyser vedrørende fare for forurensing av miljøet fra Oslo kommunes vannbehandlingsanlegg. Disse analysene har vært levert av Det Norske Veritas.

Etaten har gjennomført en rekke intern revisjoner i 2011. Temaer for intern revisjonen styres av etatens risikovurderinger og ledelsens behov for informasjon. I tillegg til dette har føringer fra Byrådet og Kommunerevisjonen vært styrende for disse valgene.

Følgende områder har vært underlagt intern revisjon: anskaffelser, bruk av fullmaktssystemet, bruk av rammeavtaler og samkjøpsavtaler, vannmålere/gebyrberging, fakturaflyt, periodisering av regnskapet ved årsavslutning.

3 Sammenligning av budsjett og regnskap

3.1 Driftsregnskap

Tab.3.1. Driftsregnskapet for kap 620 Vann- og avløpsetaten.

i 1000 kr

	I	II	III	IV	V
Artsgrupper	Regnskap 2011	Dok. 3 2011*	Regulert bud. 2011	Regnskap 2010	Avvik 2011 (III-I)
000-099 Lønn og sosiale utgifter	240 375	231 983	247 296	225 754	6 921
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon	252 627	273 183	247 614	249 912	-5 013
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	193 961	184 877	188 420	185 199	-5 541
400-499 Overføringsutgifter	4 881	10 674	6 760	5 751	1 879
500-599 Finansutgifter og finanstransaksjoner	236 810			234 316	-236 810
Sum driftsutgifter	928 654	700 717	690 090	900 932	-238 564
600-699 Salgsinntekter	-1 012 041	-1 018 416	-1 003 806	-1 011 679	8 235
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse	-17 210	-6 755	-9 534	-9 603	7 676
800-899 Overføringsinntekter uten krav til motytelse					0
900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-236 807			-234 316	236 807
Sum driftsinntekter	-1 266 058	-1 025 171	-1 013 340	-1 255 598	252 718
Kapitlets nettoresultat	-337 404	-324 454	-323 250	-354 666	14 154

*Bystyret vedtok kun sum driftsutgifter, sum driftsinntekter og nettoresultat pr. kapittel

Årsaksforklaring til avvik mellom regulert budsjett 2011 og regnskap 2011

Kapitlets nettoresultat

Regnskapet viser et driftsoverskudd etter finanstransaksjoner på 337,4 mill. kroner. Driftsoverskuddet er 14,1 mill. kroner mer enn i regulert budsjett og skyldes noe lavere drift- og lønnsutgifter, og noe høyere refusjoner enn budsjettet. Avviket på kr 14,1 mill. kroner tilsvarer 2 % av ordinære driftsutgifter.

Korrigert driftsregnskap*

Artsgrupper	Regnskap 2011	Regulert bud. 2011	Avvik
000-099 Lønn og sosiale utgifter	240 375	247 296	6 921
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon	232 627	247 614	14 987
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	193 961	188 420	-5 541
400-499 Overføringsutgifter	4 881	6 760	1 879
Sum driftsutgifter	671 844	690 090	18 246
600-699 Salgsinntekter	-992 041	-1 003 806	-11 765
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse	-17 210	-9 534	7 676
Sum driftsinntekter	-1 009 251	-1 013 340	-4 089
Kapitlets nettoresultat	-337 404	-323 250	14 154

*Tabellen viser reelt resultat og er korrigert for finanstransaksjoner, og tekniske føringer på 20 mill. kroner på driftsutgifter og driftsinntektene.

Sum driftsutgifter

Avviket på -238,6 mill. kroner er ikke reelt og skyldes at 236,8 mill. kroner i avskrivninger er ført som finansutgifter i regnskapet. Etaten har som en følge av samarbeid med Bærum kommune om reservevannsledning, en teknisk føring på 20 mill. kroner. Utgiften har ingen reell virkning på driftsregnskapet, og må korrigeres for å gi et reelt resultat. Korrigert avvik for driftsutgifter er således 18,2 mill. kroner.

Sum driftsinntekter

Avviket på inntektene omfatter finansinntekter på 236,8 mill. kroner som motpost for førte avskrivninger. Korrigert for dette, og teknisk inntektsføring på 20 mill. kroner relatert til reservevannledning Oslo – Bærum (se over), er driftsinntektene 4 mill. kroner lavere enn regulert budsjett. Salgsinntektene ligger 8,2 mill. kroner over budsjett.

Artsgruppe 000-099:

Artsgruppen viser et positivt avvik på 7 mill. kroner som følge av at det har vært ledige stillinger i 2011. Videre lå det til grunn i budsjettet en overføring av lønnsmidler til investeringsregnskapet. Forutsetningen var for 2011 noe for lav, og har resultert i et positivt avvik.

Artsgruppe 100-299:

Artsgruppen viser et positivt avvik på 15 mill. kroner. Det positive avviket skyldes hovedsakelig mindreforbruk på strøm, vedlikehold som ikke har blitt utført pga. forsinkelser, og mindre konsulentbruk enn forutsatt i budsjettet.

Artsgruppe 300-399:

Artsgruppen viser et negativt avvik som relateres til avregning fra VEAS for 2010 som ikke var hensyntatt i budsjettet.

Artsgruppe 400-499:

Artsgruppen endte med et positivt avvik på 1,9 mill. kroner. Årsaken er at etaten i 2011 fikk en noe lavere erstatningsutbetalinger enn budsjettet. Kjente krav i 2011 hvor sakene ikke avsluttet enda, er belastet 2011.

Artsgruppe 600-699:

Artsgruppen viser et negativt resultat på 11,7 mill. kroner korrigert for den tekniske føringen som er nevnt over. Hovedårsaken til dette er at målt forbruk har gått ned, mens det har vært noe økning i tilknytningsgebyr samt leveranser til andre kommuner.

Artsgruppe 700-799:

Artsgruppen har totalt sett et positivt avvik på 7,6 mill. kroner. Hovedårsaken er refundert sykkelønn og fødselspenger som endte med et positivt avvik på 4,3 mill. kroner. Videre er det et positivt avvik på 4,3 mill. kroner som skyldes tilfeldige inntekter internt i kommunen, blant annet for ansatte som har jobbet i andre virksomheter i 2011. Salg av biogass endte med et negativt avvik på 1 mill. kroner.

Redegjørelse for budsjettreguleringer i løpet av 2011 (diff. mellom dok.3 og regulert budsjett)

Endringene er budsjettmessige tilpasninger etter at Dok. 3/2011 forelå.

- I mars foretok direktøren en justering mellom artsgrupper for å tilpasse budsjettet til reell aktivitet:

Artsgrupper	
000-099 Lønn og sosiale utgifter	3 882
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon	-15 342
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	3 543
400-499 Overføringsutgifter	-3 914
600-699 Salgsinntekter	14 610
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse	-2 779
Sum	0

- I desember foretok direktøren en justering på 10,2 mill. kroner mellom artsgruppe 1 og 0. Dette for å rette opp en teknisk feilføring for overføring av lønnsmidler til investeringsregnskapet.

Tilleggsbevilgning på 1,2 mill. kroner for justering av lønnsoppgjøret 2011 vedtatt av bystyret i desember, er justert inn på artsgruppe 0.

Årsaksforklaring til større avvik mellom regnskap 2010 og regnskap 2011

Endringer i utgifter skyldes i hovedsak pris- og lønnsjustering. Driftsutgifter økte med 4 %, mot en generell prisstigning på 1,6 %, noe som gjenspeiler økt aktivitet.

Artsgruppe 000-099:

Fra 2010 til 2011 er det en økning på 4 % som hovedsakelig skyldes justering av lønn, og at etaten har økt antall ansatte. I 2011 er det også overført mer lønnsutgifter til investeringsregnskapet enn i 2010, som følge av økt aktivitet på investeringsprosjekter.

Artsgruppe 100-299:

Det er en liten endring på 1 % på artsgruppen fra 2010 til 2011. Økningen relateres til høy aktivitet ved utskifting av vannmåler, noe økt konsulentbruk samt økt husleie i 2011 knyttet til utvidelse av lokaler i Herslebs gate. Strømutgifter gikk noe ned i 2011 fra 2010, og det er utført mindre tungt vedlikehold enn det som var planlagt i 2011.

Artsgruppe 300-399:

Endringer fra 2010 til 2011 skyldes økte kostnader til drift av VEAS og Bekkelaget.

Artsgruppe 400-499:

Det er svingninger i erstatninger fra år til år. Erstatningene for 2011 har vært preget av krav i forbindelse med skade etter mye nedbør høsten 2011.

Artsgruppe 500-599:

Avskrivningene varierer noe fra år til år.

Artsgruppe 600-699:

Inntektene fra årsgebyr går ned med 1 % fra 2010 til 2011. Dette knytter seg til en liten nedgang i målt forbruk. Nyetablering representerer økningen på 1 % for tilknytningsgebyr.

Artsgruppe 700-799:

Refusjoner har en økning på 48 % fra 2010 til 2011. Den største endringen her skyldes inntekter fra andre virksomheter i Oslo kommune blant annet for ansatte som har jobbet i

andre virksomheter, samt økning i salg av biogass. I 2011 har etaten også mottatt mer refundert sykelønn og fødselspenger enn i 2010.

Artsgruppe 900-999:

Vi viser til kommentaren på artsgruppe 500-599. På artsgruppe 900-999 føres motposten for førte avskrivninger.

3.2 Investeringsregnskap

Tab. 3.2. Investeringsregnskap for kap. 620 Vann- og avløpsetaten

i 1000 kr

Driftsregnskap for kap.620 Vann- og avløpsetaten

	I	II	III	IV	V
Artsgrupper	Regnskap 2011	Dok. 3 2011*	Regulert bud. 2011	Regnskap 2010	Avvik 2011 (III-I)
000-099 Lønn og sosiale utgifter	65.653	0	0	40.839	-65.653
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon	871.946	1.300.700	1.661.459	547.811	789.513
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	1.514	0	0	1.121	-1.514
400-499 Overføringsutgifter	731	0	0	64	-731
500-599 Finansutgifter og finanstransaksjoner	0	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	939.844	1.300.700	1.661.459	589.835	721.615
600-699 Salgsinntekter	-779	0	0	0	779
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse	-7.423	-2.200	-6.975	-6.321	448
800-899 Overføringsinntekter uten krav til motytelse		0	0	0	0
900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner		0	0	0	0
Sum finansiering	-8.202	-2.200	-6.975	-6.321	1.227
Netto finansieringsbehov	931.642	1.298.500	1.654.484	583.514	722.842

*Bystyret vedtok sum utgifter (sum finansieringsbehov), sum inntekter (sum finansiering) og netto resultat (netto finansieringsbehov) pr. kapittel

Årsaksforklaring til avvik mellom regulert budsjett 2011 og regnskap 2011

Sum finansieringsbehov:

Sum finansieringsbehov beløper seg til 937,6 mill. kroner, mot budsjettet 1 661,5 mill. kroner. Avviket er 723,8 mill. kroner. Korrigert for usikkerhetsavsetninger/forventede tillegg på 270,5 mill. kroner tilsvarer dette en gjennomføringsprosent på 67,4 %.

I tillegg til avvik som refereres til periodisering av usikkerhet er det prosjekter som fortsatt er i kvalitetssikringsfasen og reguleringsplanfasen som følge av endrede forutsetninger.

Forklaringen til avviket er ellers gitt under punkt 3.3.

Sum finansiering

Sum finansiering er 1,2 mill. kroner høyere enn budsjettet og skyldes i hovedsak tilskudd i forbindelse med Offentlige Forsknings- og Utviklingskontrakter (OFU) samt inntekter fra salg av biler.

Redegjørelse for budsjettreguleringer i løpet av 2011 (diff. mellom dok.3 og regulert budsjett)

Regulert budsjett omfatter dok 3/2011 pluss overførte midler fra 2010 (Y-disp) samt budsjettjusteringer i løpet av 2011.

Artsgruppe 01 er oppjustert med 360,8 mill. kroner, hvorav 345,7, mill. kroner gjelder Y-disp fra 2010.

Videre ble det ved byrådssak 11/1020.1 bevilget 5,2 mill. kroner til Grorud park. Artsgruppe 01 er økt tilsvarende.

I bystyresak 11/188 er det bevilget ytterligere 4,9 mill. kroner til Grorud park. Artsgruppe 01 ble økt med 4,9 mill. kroner.

I byrådssak 11/1081 ble det bevilget 4,8 mill. kroner til Grorud park. Artsgruppe 01 økt med 4,8 mill. kroner. Som følge av at denne justeringen er finansiert med statlige midler er også artsgruppe 07 økt tilsvarende.

Årsaksforklaring til større avvik mellom regnskap 2011 og regnskap 2010

Sum finansieringsbehov

Finansieringsbehovet økte med 347,7 mill. kroner. Årsaken er økte rammer til gjennomføring av flere prosjekter.

Sum finansiering

Inntekter og refusjoner er økt med 1,9 mill. kroner. Årsaken er inntekter fra salg av biler samt tilskudd i forbindelse med OFU kontrakt.

3.3 Investeringsregnskap på prosjektnivå

Tab.3.3. Investeringsprosjekter i kap. 620 Vann- og avløpsetaten

Investeringsprosjekter for kap. 620 Vann- og avløpsetaten									
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Prosjektnavn	Prosjekt-nummer	Arts-gruppe	Bystyre-vedtatt ferdig (kv/år)	Faktisk/forventet ferdig (kv/år)	Dok 3 2011	Regulert budsjett 2011 (inkl. y.disp- fra 2010)	Regnskap 2011	Avvik (VII-VIII)	Kommentarer/årsak til avvik
Svenstua - Vettakollen basseng	103.035		4/12	1/14	50.000	128.261	39.275	88.986	
Skullerud - Enebakk	103.037		4/12	-	33.000	45.823	5.114	40.709	
Bjørnvika	104.003		4/13	4/16	3.000	15.558	15.654	-96	
Alna, sanering kloakk/PCB	106.054		-	-	0	532	0	532	
Oslo-Bærum vannledning	107.031		4/12	2/12	29.000	33.234	17.909	15.325	
Voldsløkkatunnelen	107.032		4/12	4/15	126.000	173.436	14.129	159.307	
Alna	107.033		4/11	4/11	3.000	17.695	17.715	-20	
Akerselva øvre	107.034		4/11	2/12	11.000	12.746	860	11.886	
Hovinbekken	107.035		4/11	2/12	9.000	12.024	9.969	2.055	
Gaustadbekken	107.036		4/10	4/12	0	13.565	7.317	6.248	
Nordseter	107.037		-	-	0	3.930	2.582	1.348	
Akerselva nedre	107.038		4/13	4/13	15.000	18.547	11.720	6.827	
Midgardsormen	108.001		4/13	4/14	540.200	573.390	273.348	300.042	
Biogass	109.007		-	-	0	1.496	0	1.496	
Frognerelva	109.008		4/13	4/14	27.000	30.166	9.730	20.436	
Hoffselva	109.009		4/15	4/15	15.000	20.994	8.955	12.039	
Grorud park	109.063		-	-	0	19.814	17.411	2.403	
Videreføring san. Plan vann	110.008		Løpende		105.000	139.038	136.254	2.784	
Akerselva øvre del II	110.009		4/16	4/14	20.000	26.112	21.216	4.896	
Alna II	110.010		4/18	4/15	30.000	30.000	17.511	12.489	
Div. prosj. Initiert av san. Plan	110.011		Løpende		20.000	30.949	25.068	5.881	
Ufordelte prosjekter	110.012		Løpende		220.500	224.646	175.666	48.980	
Majorstuatunnelen	111.009		4/12	4/12	44.000	44.000	38.551	5.449	
Oset vra/Hpl.V.	198.211		-	-	0	45.503	73.891	-28.388	
Sum kap.xx					1.300.700	1.661.459	939.845	721.614	

Kommentarer til tabellen

Av et regulert årsbudsjett på 1 661,5 mill. kroner viser regnskapet for 2011 et forbruk på 937,3 mill. kroner. Dette gir et avvik på 724,2 mill. kroner. Som beskrevet under pkt. 3.2 er usikkerhetsavsetningene periodisert over hele prosjektperiodene og en del av avviket skyldes dette.

Som følge av økte bevilgninger har etaten vært i stand til å igangsette samt gjennomføre en rekke prosjekter.

103035 Svenstua – Vettakollen basseng:

Vettakollen høydebasseng vil sikre vannforsyningen til Oslo vest ved pumpehavari og strømbrydd. Prosjektet viser et avvik på 89,0 mill. kroner som følge av sen igangsettingstillatelse med tilsvarende forsinket oppstart. Anleggsarbeidene har startet opp og forventet ferdigstilling er årsskiftet 2013/2014. Ubenyttede midler foreslås rebevilget i 2012.

103037 Skullerud – Enebakk:

Prosjektet er under planlegging og KS1 antas gjennomført i 2012. Det er kun påløpt kostnader til forarbeider. Som følge av merbehov knyttet til prosjekt 107037 Nordseter ble det ved en administrativ justering overført 4 mill. kroner fra Skullerud Enebakk til Nordseter.

104003 Bjørnvika:

Prosjektet gjelder legging av vann- og avløpsledninger i forbindelse med utbyggingen i området. Arbeidene styres i stor grad av annen aktivitet på området noe som har medført en forsering av arbeidene med legging av en provisorisk vannledning. Denne ledningen var ikke hensyntatt i opprinnelig budsjett. Det ble derfor foretatt en administrativ budsjettjustering der 10 mill. kroner ble overført fra prosjekt 107032 Voldsløkka.

106054 Alna sanering kloakk/PCB:

Arbeidene er avsluttet og midlene ble ved en inkurie ikke inndratt. Midlene blir på nytt foreslått inndratt.

107031 Oslo – Bærum vannledning:

Arbeidene er godt i gang og gjennomføres ihht planen. Prosjektet er utvidet med bygging av en kum. Dette gjøres innenfor prosjektets ramme. Ferdigstillelse forventes 2. halvår 2012. I alt 15,3 mill. i ubenyttede midler foreslås rebevilget i 2012.

107032 Voldsløkka:

En helsemessig trygg transport av vann til sentrum skal sikres ved bygging av ny vannledning i tunnel fra Oset vannbehandlingsanlegg til Voldsløkka. Som følge av endringer av planene for Voldsløkkatunnelen har det vært nødvendig med nytt offentlig ettersyn av reguleringsplanen. PBE planlegger å sende saken til politisk behandling 1. kvartal 2012. Det har vært gjennomført KS2.

Som følge av merbehov i prosjekt *104003 Bjørvika* ble det foretatt en administrativ justering der 10 mill. kroner ble overført fra Voldsløkka. 159,9 mill. kroner foreslås rebevilget i 2012.

107033 Alna:

Prosjektet gjelder utbedring av avløpsnett for å bedre vannkvaliteten i Alna. Prosjektet avsluttes og arbeidene videreføres under prosjekt Alna II.

107034 Akerselva øvre:

Omfattende arbeid er blitt gjennomført i de øvre delene av Akerselva for å sikre en stabil og god badevannskvalitet. Målet er også å etablere god vannkvalitet nedover elva og i Bjørvika. Ved utgangen av 2011 er det fornyet ca 24 km av avløpsnett langs hele Akerselva. Utfordringene i Akerselva er å redusere risiko for sammenbrudd på ledningsnett som kan forårsake kjelleroversvømmelser og utlekking til elva.

Hovedårsak til avvik gjelder delprosjekt 6 som omfatter utbedringen av nettet i Torshov-området som er forsinket. Delprosjektet er planlagt ferdig 1. halvår 2012.

Ubenyttede midler søkes rebevilget.

107035 Hovinbekken:

Hovinbekken er det vassdraget i Oslo som er mest påvirket av spillvannsutslipp. En forbedring av vannkvaliteten i Hovinbekken er en viktig forutsetning for å nå et fremtidig mål om sikker badevannskvalitet i Bjørvika.

Delprosjekt 4 er forsinket i prosjekteringen. Konkurransesgrunnlag er sendt ut og søkes gjennomført med delprosjekt 6 under Akerselva øvre.

Ubenyttede midler søkes rebevilget.

107036 Gaustadbekken:

Gaustadbekken er en sidebekk til Frognerelva. Vannkvaliteten er sterkt påvirket av kloakkforurensning fra ledningsnett. Det har i 2011 vært stor aktivitet knyttet til Borgestad basseng.

Ubenyttede midler søkes rebevilget.

107037 Nordseter:

Anlegget er ferdig, men etaten har i desember 2011 og i januar 2012 vært i rettsmekling med leverandør. Meklingen har resultert i et forlik som vil behandles av byrådet i løpet av 1. halvår 2012. Etaten har i 2011 betalt en tilbakeholdt faktura og det ble derfor nødvendig å foreta en administrativ budsjettjustering. Nordseters ramme ble økt samt at 4 mill. kroner ble overført fra prosjekt *103037 Skullerud Enebakk*.

107038 Akerselva nedre:

Enkelte delprosjekter videreføres til 2012. Videre har det vært mindreforbruk knyttet til spyling av ledninger. Prosjektet har bevilget midler til 2013.

Ubenyttede midler søkes rebevilget.

108001 Midgardsormen:

Som følge av Bystyrets vedtak vedrørende utbygging i Bjørvikaområdet har etaten igangsatt arbeidet med opprusting og modernisering av avløpsnett i indre by.

Midgardsormen har et avvik på i alt 300,0 mill. kroner. Av dette er 234,5 mill. kroner knyttet til usikkerhetsavsetning og forventede tillegg. Det har ikke vært behov for disse avsetningene i 2011. Videre er delprosjekt A (tunnelentreprise) noe forsinket som følge av vanskelige fjellforhold. Prosjektet har bevilget midler til 2014.

Ubenyttede midler forslås rebevilget.

109007 Biogass:

Arbeidene er avsluttet og midlene ble ved en inkurie ikke inndratt. Midlene blir pånytt foreslått inndratt.

109008 Frognerelva:

Frognerelva er sterkt påvirket av spillvann, både fra ledningsbrudd og overløpsutslipp. Totalt er 6,3 km av avløpsnett fornyet, men arbeid gjenstår. For å oppnå et attraktivt naturområde knyttet til elven må utbedringer fortsette. Det har i 2011 vært knyttet forsinkelser til et delprosjekt i Suhmsgate. Prosjektet har bevilget midler til 2013.

Ubenyttede midler søkes rebevilget.

109009 Hoffselva:

Hoffselva er forurenset av kloakk og det har vært flere alvorlige utslipp fra avløpsnett til vassdraget de siste årene. I 2011 begynte arbeidene med rehabilitering i området og totalt sett er 2,2 km ledning fornyet. Prosjektering av videre arbeider er noe forsinket.

Ubenyttede midler søkes rebevilget.

109063 Grorud park:

Prosjektet inngår som en del av Groruddalssatsingen og gjelder opprusting av områder langs Alna. Arbeidet er et samarbeidsprosjekt med flere virksomheter i Oslo kommune og ledes av VAV. Det er lagt opp til en etappevis utbygging med en utbyggingsperiode på 3 år. Det gjenstår noe ferdigstilling for etappe 1, og i 2012 starter etappe 2 som hovedsakelig dreier seg om opprydding og istandsetting av Groruddammen. Det er medgått 17,4 mill. kroner netto i 2011, og ubenyttede midler søkes rebevilget.

110008 Videreføring av saneringsplan vann:

Det er høy aktivitet på Saneringsplan vann og etterslep fra tidligere år er hentet inn. Det har medgått 135,5 mill. kroner og 3,6 mill foreslås rebevilget i 2012.

110009 Akerselva øvre del II:

Akerselva øvre del II er en videreføring av prosjekt 107034 Akerselva øvre. Flere delprosjekt vil ferdigstilles 1. halvår 2012.

Ubenyttede midler søkes rebevilget.

110010 Alna II:

Som en oppfølger til Alna I ble Alna II vedtatt i 2011. Til tross for mange meter rehabilitert ledning og tiltak for å redusere overløpsutslipp, er vannkvaliteten fremdeles dårlig i Alna. Det skal i årene fremover arbeides med ledningsnettet i tillegg til bygging av fordrøyningsbasseng for å redusere overløp.

Ubenyttede midler søkes rebevilget.

110011 Div. prosj. initiert av san. plan:

Prosjektet gjelder arbeider på avløpsnettet i forbindelse med utbedring av vannledningsnettet. I likhet med aktiviteten på Saneringsplan vann har det også for dette prosjektet vært økt innsats, og deler av etterslepet fra tidligere år er hentet inn.

Ubenyttede midler søkes rebevilget.

110012 Ufordelte prosjekter:

Ufordelt prosjekt består av en rekke mindre prosjekter der hoveddelen er knyttet til byutvikling. Dette er eksternt initierte prosjekter der etaten bl.a. tilrettelegger for bolig/næringsutbygging eller skifter ut ledninger når det er annen aktivitet. Dette gjelder veiutbygging, fjernvarmeutbygging eller utskifting av trikkelinjer.

Ubenyttede midler søkes rebevilget.

111009 Majorstuatunnelen:

Tettingen av tunnelen ble startet opp i begynnelsen av året og følger planlagt fremdrift. Arbeidene med selve tettingen antas ferdigstilt 2012. Det vil imidlertid pågå testing av anlegget og grunnforhold i hele garantiperioden frem til 2017. Rebevilges?

198211 Oset vannbehandlingsanlegg/Hovedplan vann:

Som følge av inngått forlik med utbygger av Oset, godkjent i finanskomitéen den 07.12.2011, har prosjektet et merforbruk på 28,4 mill. kroner. Dette vil bli behandlet samtidig som bystyret vedtar regnskap 2011.

4 Særskilt rapportering

4.1 Tiltak for å forbedre service overfor brukerne

Vann- og avløpsetaten vektlegger god og rask informasjon til kunder, media og andre brukere av våre tjenester.

Etaten benytter SMS-varsling for å nå raskt ut med informasjon til berørte abonnenter om kokeanbefalinger eller vannavbrudd. I 2011 er denne tjenesten ytterligere forbedret ved at varslingen også kommer på engelsk samt at den viser til etatens web-side som inneholder informasjon på 14 forskjellige språk.

I 2011 har etaten fått utarbeidet veileder for overvannshåndtering, for fettholdig avløpsvann og for byggesak. Veilederne er ment å hjelpe utbyggere, næringslivskunder og publikum ved å tydeliggjøre dagens regler og gi informasjon om viktige momenter som må/bør ivaretas. Veilederne er tilgjengelig på etatens nettsider.

Etaten har gjennomført flere tiltak med forenkling og tilrettelegging for næringslivskundene. Nettbutikken underoslo.no er gjort mer brukervennlig og vil i 2012 bli enda enklere å bruke. Næringslivsundersøkelsen i 2011 avdekket at kundene i for liten grad kjenner til denne løsningen. Etaten skal derfor markedsføre løsningen bedre i 2012. I tillegg er flere av etatens skjema blitt ytterligere forbedret samtidig som arbeidsprosessene og interaksjonen mellom etaten og næringslivskundene er kvalitetssikret og effektivisert.

Etaten har jobbet bevisst med å være i forkant med informasjon og for å være synlige på en positiv måte blant byens innbyggere. Det er i 2011 tatt initiativ til 17 egne saker som igjen har resultert i rundt 50 oppslag i ulike nasjonale og lokale medier. Etaten har i tillegg hatt fokus på rask og god informasjon til det politiske miljøet. I 2011 har etaten sendt 96 medievarsler og 34 orienteringssaker til byrådsavdelingen.

Informasjonskampanjer som filmen om "Dovett" (vist på Oslo kinoene i sommer) og annonsekampanjen "Fettvett" har involvert og bevisstgjort publikum.

Etaten deltok i 2011 i Oslo kommunes undersøkelse om næringslivets tilfredshet med etatens tjenester. Resultatet ble at 73 % av deltakerne hadde et svært godt eller godt inntrykk av etaten. Etaten scorer best på ærlige og pålitelige saksbehandlere og på hyggelige og hjelpsomme medarbeidere, mens saksbehandlingstider, samordning med andre kommunale etater og det å gi informasjon som brukerne er opptatt av, pekte seg ut som forbedringsområder. I 2012 vil det bli iverksatt flere tiltak spesielt myntet på næringslivet for å bedre disse områdene.

4.2 Saksbehandlingstider

Vann- og avløpsetaten følger veiledende saksbehandlingstider i forvaltningsloven utdypet i rundskriv 20/2002. Svarfristen er satt til 2 uker. Ved behandling av utslippstillatelse har etaten 6 uker saksbehandlingstid. Dette er i henhold til frister gitt forurensningsforskriften. Erstatningssaker er kompliserte og ressurskrevende saker som ofte har lang saksbehandlingstid. Etaten har økt bemanningen som tiltak for å redusere saksbehandlingstiden.

Ved innsynsbegjæringer følges offentleglova med de svarfrister som er utdypet i rundskriv 24/2003. Veiledende avgjørelsesfrist er 3 dager. Klageretten inntreter etter 5 dager. Om henvendelsen ikke er besvart innen fem dager, kan den som har krevet innsyn regne det som et avslag.

Etaten følger rutiner for foreløpig svar gitt i rundskriv 20/2002. Om forespørselen ikke kan besvares innen 2 uker, blir det sendt ut et foreløpig svar som angir når svaret kan forventes å foreligge.

I arkiv- og saksbehandlingssystemet har ledere og saksbehandlere oversikt over ubesvarte dokumenter (restanselister). Tiltak iverksettes ved behov.

4.3 Tilgjengelighet for mennesker med funksjonshemming

Vann- og avløpsetatens strategiske plan for universell utforming gjelder for perioden 2010-2018. Strategidokumentet inneholder mål og tiltak.

Etaten ønsker å være tilgjengelig for både publikum/besøkende og alle våre ansatte. I forbindelse med ombygging og oppussing som følge av overtakelse av ny etasje i etatens kontorlokaler i Herslebsgate 5, ble hensynet til universell utforming godt ivaretatt.

Etaten har utarbeidet en tilsynsrapport der avvik dokumenteres og aktiviteter og frister for utbedring beskrives. Denne tilsynsrapporten ble sist oppdatert ved utgangen av 2011.

Etaten tilrettelegger for individuelle behov for personer med nedsatt funksjonsevne, og har godt innarbeidede rutiner for dette. Videre ivaretas hensynet til fremkommelighet for alle ved etatens anleggsarbeider.

4.4 Tiltak i Oslo kommunes folkehelseplan

Vann- og avløpsetatens ansvarsområde står helt sentralt i forhold til folkehelsen. Etatens hovedmål er å levere et helsemessig trygt drikkevann og sørge til at badeplasser og vannmiljøene for øvrig ikke forringes av avløpsvann.

Tab. 4.4.1 Folkehelsetiltak/prosjekter pr. 31.12.2011

Navn på tiltak/prosjekt	Ansvarlig kommune I instans	Samarbeidspartnere	Finansiering	Tidsrom	Avsluttet ja/nei	Kontaktinformasjon
Bakterieovervåking	VAV	HVE, BYM, Bydeler	VAV-gebyr	Mai-sept	Nei	(HVE Web) VAV, (ADV)
Utdeling av flasker	VAV	Tannhelsetjenesten Oslo skolene, Arrangement	VAV-gebyr	løpende	Ja	VAV (ASK)
Informasjon til kritiske abonnenter	VAV	Næringslivskunder	VAV-gebyr	2009-2011	Ja	VAV (ASK)
Informasjon til fremmedspråklige	VAV	Organisasjoner	VAV-gebyr	2010-2011	Ja	VAV (ASK)

Bakterieovervåking. Dette er et løpende arbeid for å fange opp, varsle publikum og stoppe utslipp som forringer badevannskvaliteten. Etaten overvåker bakterieinnhold på badeplasser der etaten kan ha utslipp fra avløpsnett. Dataene sendes sammen med øvrig informasjon til Helseetaten og Bymiljøetaten. Dataene fra Akerselva legges også ut på Helseetatens/Bymiljøetatens nettsider under badevannsovervåking.

Utdeling av flasker. Miljøfestivalen i Oslo sentrum og Frognerparken var i 2011 etatens hovedarena for utdeling av vannflasker hvor i alt 9000 flasker ble delt ut. Etatens blå drikkeflasker er en påminnelse om miljøkostnadene ved engangsflasker, samtidig som de signaliserer at kranvann er like godt som kjøpevann på flaske. I forbindelse med direkte henvendelse til etaten har en rekke barnehager i Oslo fått utdelt vannflasker til barna.

Miljøfestivalen 2011. Foto: Vann- og avløpsetaten

Kritiske abonnenter. De planlagte kampanjene med informasjon til kritiske abonnenter ble avsluttet i 2011. Etaten jobber videre med tiltak for å redusere sannsynligheten for tilbakesug på kommunens vannledninger.

Fremmedspråklige. Etaten har i 2011 forbedret informasjonen til fremmedspråklige ved at SMS-varslene om vannavbrudd eller kokeanbefaling av drikkevannet også sendes på engelsk. I meldingen er det tydelig at man ved å slå opp på etatens webside kan lese meldingen på 14 forskjellige språk.

4.5 Ytre miljø

Miljøsertifisering

Vann- og avløpsetaten har vært miljøsertifisert i henhold til ISO 4001 siden 2006. Teknologisk Institutt Sertifisering AS gjennomførte den årlige revisjonen av etatens miljøstyringssystem i slutten av mai 2011. Det ble ikke konstatert noen avvik.

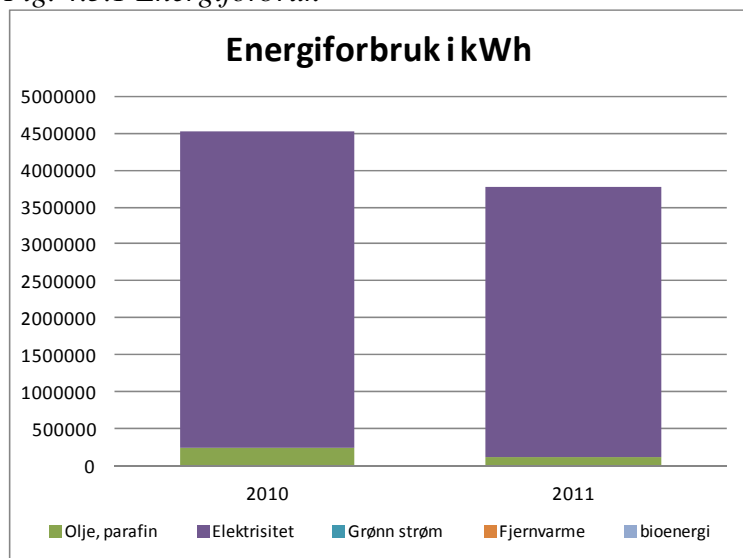
Tab 4.5.1 Sertifiseringer

	2010	2011
Antall godkjente sertifiseringer	1	1
Antall gjenstående sertifiseringer	0	0

Energiforbruk i bygg

Etaten har kontorlokaler i Herslebs gate 5 og Tvetenveien 20 (Helsfyr driftsstasjon). Lokalene i Herslebs gate leies, mens lokalene i Tvetenveien eies. Lokalene i Tvetenveien består også av støtteverksted og garasjer. I tillegg drifter etaten renseanlegg, pumpestasjoner med mer, samt et sentrallager i Veitvetveien 23.

Fig. 4.5.1 Energiforbruk

Kontorlokaler i Herslebs gate består av ett bygg og utgjør 9 000 m². Lokalene i Tvetenveien består av ett bygg og utgjør 2 400 m². Totalt areal utgjør 11 400 m².

For å redusere strømforbruket på driftsstasjonen i Tvetenveien, ble ”plate varmegjenvinneren” i ventilasjonsanlegget skiftet ut med en ”roterende varmegjenvinneren” i 2011. Utsiftingen vil gi ett redusert strømforbruk på 30 000 kW pr år.

Tab.4.5.2 Energibruk i bygg

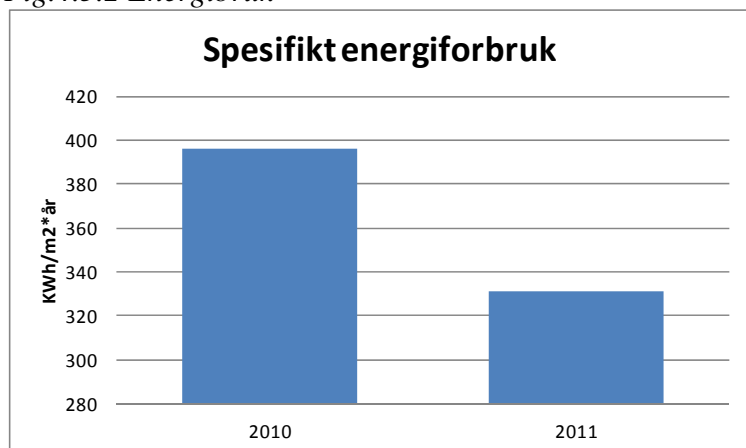
Energikilde	Enhet	Energiforbruk kWh		CO ₂ -utslipp Kg CO ₂			
		2010	2011	2010	2011		
Olje, parafin	Liter	33540	14963	251554	112222	89218	39802
Elektrisk energi – ordinær avtale med Hafslund	kWh	4266248	3665382	4266248	3665382	460755	395861
Elektrisk energi – Grønn strøm	kWh			0	0	0	0
Fjernvarme	kWh			0	0	0	0
Bioenergi (flis, pellets, ect)	kWh			0	0	0	0
SUM				4517802	3777605	549972	435663

Redusert forbruk av olje og strøm skyldes i all hovedsak at 2011 var et mye mildere år en 2010.

Spesifikk energibruk

Etatens spesifikke energibruk viser en svak reduksjon sammenlignet med 2010.

Fig.4.5.2 Energibruk

Utslipp fra egen bilpark

Etaten har i 2011 skiftet ut 8 varebiler á 1000 kg og 6 små varebiler á 600 kg. Alle tilfredsstiller Euro 5 kravene til utslipp. Etaten har i tillegg en liten varebil med gassdrift som har vært i bruk i ett år. Ved anskaffelsene var miljøegenskaper ett av tildelingskriteriene.

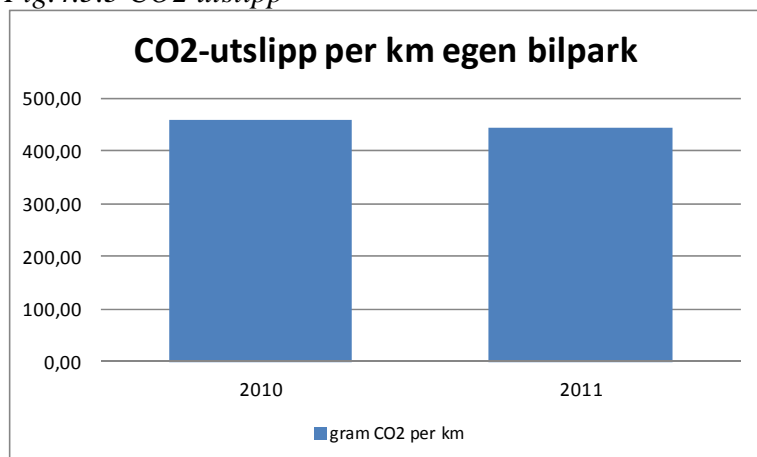
Tab 4.5.3 Antall kjøretøy

	2010	2011
Antall kjøretøy totalt	117	120
Antall nullutslippskjøretøy	0	0

Tab. 4.5.4 Utslipp fra egen bilpark

Energibærer	Forbruk mengde drivstoff (liter)		CO ₂ -utslipp, Kg CO ₂		Kjørt kilometer		CO ₂ -utslipp pr kjørt km, Kg CO ₂ /km	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Bensin	11988	9049	27764	20957	148499	116700	186,9	179,6
Diesel	235246	227367	626460	605478	1275061	1295828	491,3	467,2
SUM			654224	626435	1423560	1412528	459,6	443,5

Etaten kan vise til en svak reduksjon i CO₂ utslipp fra egen bilpark i 2011.

Fig.4.5.3 CO₂ utslipp

Tab. 4.5.5 Utslipp innkjøpte transporttjenester

	2010	2011
Kjørte kilometer	0	0
Totalt CO ₂ -utslipp kg		
CO ₂ -utslipp pr kjørte km		

Andre miljøtiltak, energi og forurensning

Energien fra varmepumpen på Bekkelaget renseanlegg brukes til oppvarming av slammet. Etaten har igangsatt et prosjekt for turbinbasert produksjon av energi tilknyttet St.Hanshaugen høydebasseng. Planlagt produksjonstart er første halvår 2013 med forventet produksjonskapasitet på ca 0,7 GWh pr år.

I tillegg til etatens energiproduksjon tar Hafslund ut ca 120 GWh fra urensset avløpsvann via varmepumpe på Lysaker (VEAS-tunnelen) som igjen tilføres fjernvarmesystemet.

Tab. 4.5.6 Energiproduksjon

Energiproduksjon fra varmepumper på Bekkelaget 2011	Enhet	2011
Energiproduksjon varmepumper	kWh	2 850 000
Energi til drift av varmepumper	kWh	810 000
Netto energigevinst	kWh	2 040 000

Biogassanlegget på Bekkelaget renseanlegg ble satt i drift i 2010 og er et viktig bidrag for å redusere klimautslippene i Oslo. Produksjon av biometan var i 2011 på 1,4 mill m³ som er en økning på ca 40 % i forhold til 2010. Dette tilsvarer et forbruk på 1,4 mill liter diesel. Produksjonen i 2011 har gått til drivstoff for 36 busser og 100 andre tyngre kjøretøyer.

4.6 Likestilling og mangfold

Vann- og avløpsetaten er en mannsdominert virksomhet hvor drøye 70 % av de ansatte er menn. Etaten har over tid arbeidet for at kvinner skal ha utviklingsmuligheter og har oppnådd at andelen kvinnelige ledere er høyere enn den generelle andelen kvinner. Blant etatens ledere var kvinneandelen 36 %, og i toppledelsen var kvinneandelen 44 %.

Tab.4.6.1 Likestilling og mangfold.

Kategori		Kjønnsbalanse			Lønnsbalanse regulativlønn		
		Menn %	Kvinne %	Total (N)	Menn kr	Kvinner kr	Kvinne andel av menn %
Totalt i virksomheten	2011	72	28	472	444 837	478 981	108 %
	2010	73	27	460	445 842	478 687	107 %
Toppleders ledergruppe inkl toppler	2011	56	44	9	736 600	697 350	95 %
	2010	56	44	9	736 600	697 350	95 %
35 Konsulent og 36 Førstekonsulent	2011	32	68	40	393 042	391 837	100 %
	2010	34	66	41	390 518	391 958	100 %
43 Avdelingsingeniør og 44 Overingeniør	2011	73	27	138	512 794	512 714	100 %
	2010	73	27	131	510 463	520 688	102 %
52 Driftstekniker og 67 Fagarbeide	2011	97	3	119	370 442	360 750	97 %
	2010	97	3	116	371 146	365 600	99 %
195 Spesialkonsulent II og 228 Spesialkonsulent	2011	44	56	59	501 208	496 427	99 %
	2010	46	54	54	503 339	494 279	98 %

*Lønnstillegg knyttet til beredskapsarbeid og vaktordninger er ikke medregnet i tabellen. En vesentlig del av etatens mannlige ansatte har denne type tillegg.

Tab.4.6.2 Deltid og fravær

	Heltid %	Deltid %	Midlertidig ansatt %	Foreldrepermisjon %
Totalt i virksomheten	100 %	0 %	0,4 %	3,6 %
Kvinner	100 %	0 %	0,2 %	1,7 %
Menn	100 %	0 %	0,2 %	1,9 %

Etaten har ingen deltidsstillinger. Men 25 ansatte, 12 kvinner og 13 menn, arbeider redusert tid. De fleste med redusert arbeidstid har en pensjonsytelse i tillegg til lønn.

Tab.4.6.3 Likestillingstiltak

Har virksomheten mål som ivaretar likestilling - og mangfold	Ja	Nei	Beskrivelse av ett iverksatt tiltak
I rekrutteringsprosesser?	X		Etaten har rutiner som sikrer innkalling av kvalifiserte kandidater til intervju. Gjelder kvinner innenfor de fleste stillingskategorier, personer med minoritetsbakgrunn og personer med nedsatt funksjonsevne der dette er kjent. Ansettelsesprosedyren og rutinene blir fulgt opp ved kvalitetssikring av innstillinger. Ansettelser blir ikke foretatt før prosessen er gjennomført i tråd med gjeldende bestemmelser og rutiner.
I tilknytning til opplæring og kompetanseutvikling?	X		Gjennom årlig medarbeideravtale får den enkelte medarbeider en individuell plan for kompetanse og karriereutvikling de nærmeste 1 – 3 år. Planen tar utgangspunkt i medarbeiderens ønsker vurdert mot realistiske ambisjoner. Spesielt gledelig er det at andelen kvinnelige seksjonsledere i de mer tekniske deler av virksomheten, er økt fra 0 til 4.
I arbeid mot trakassering/diskriminering?	X		Alle henvendelser vedr. trakassering/diskriminering blir fulgt opp. Sanksjoner blir gitt etter nærmere vurdering.

Etaten har ikke etablert registreringsmetoder for å tallfeste antall medarbeidere med annen etnisk bakgrunn enn norsk, eller for antall medarbeidere som har nedsatt funksjonsevne. Alle personalrelaterte data er imidlertid fordelt på kvinner og menn.

Tab.4.6.4 Diskriminering

		Ja	Nei
Har virksomheten en overordnet plan for tilrettelegging av tjenestetilbud til en etnisk mangfoldig befolkning?			X
Hvis ja, beskriv kort hvilke områder eller tjenestesektorer dette gjelder			
Har virksomheten benyttet brukerundersøkelser i arbeidet med å tilrettelegge tjenester?		X	
Har virksomheten konsultert med innvandrersorganisasjoner e.l. i arbeidet med å tilrettelegge tjenester	Rådet for Innvandrersorganisasjoner (RIO). Andre etater som har erfaring fra tilrettelegging av tjenester (REN, BRE, HEV)	X	
Har virksomheten gjennomført tiltak som gir ansatte økt innsikt i eller opplæring om mangfoldsspørsmål?		X	
Har virksomheten tilpasset og tilrettelagte tjenestetilbud?		X	
Hvis ja, gjelder dette	Informasjonstiltak (oversettelse, tolk, o.l.)	X	
	Minoritetsrådgivere, linkarbeidere o.l.		X
	Samarbeid med frivillige aktører		X
	Tilpasninger til brukernes tro og livssyn		X
Har virksomheten utviklet måter å tilrettelegge tjenester som har vært særs vellykket (eksempler på best practice)		X	
Beskriv kort			
Etaten har utredet behov og muligheter i prosjektet "Fremmedspråklige – Hvordan kan Vann- og avløpsetaten kommunisere stopp i vannforsyningen?" Flere tiltak er i verksatt. SMS-varsling om vannavstengning eller endring i vannkvaliteten, sendes også ut på engelsk. Det henvises her til nettsiden www.nowater.no hvor kundene finner informasjonen på 18 forskjellige språk. Etaten er i kontakt med tolketjenesten om oversettelser til enda flere språk.			
Andre kommentarer			

4.7 Rapportering innen HR- området og helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Medarbeiderundersøkelser

Etaten deltok i Oslo kommunes felles medarbeiderundersøkelse i 2011. I alt deltok 86 % av etatens ansatte, mot 75 % ved forrige undersøkelse i 2009.

Resultatene fra undersøkelsen er presentert for alle ansatte på etatens intranett. Resultatene fra undersøkelsen er brutt ned til laveste enhetsnivå, og den enkelte leder har gjennomgått og drøftet resultatene i sin enhet. Som en oppfølging av undersøkelsen vil lokale handlingsplaner bli innarbeidet i avdelingenes årsplaner.

Etatens ansatte synes i særlig grad å være godt fornøyd med innholdet i jobben og mulighetene for faglig og personlig utvikling. Felles forbedringsområder som det vil bli arbeidet med på etatsnivå, er lønnsdannelse og sikkerhetskultur.

På spørsmål om hvor fornøyd den enkelte alt i alt er med arbeidssituasjonen ble gjennomsnittlig score 4,7.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Etaten har fastsatt egne mål på HMS-området utarbeidet på grunnlag av Oslo kommunes HMS-instruks. Etaten har i 2011 gjennomført risikovurderinger av ulike områder innen etatens HMS-arbeidet og det arbeides kontinuerlig for å redusere risiko.

Tab.4.7.1 Rapportering ihht HMS-instruks

Mål	Ja	Nei	Kommentarer
Er det fastsatt egne mål på HMS-området?	X		
På hvilke lovområder er det fastsatt HMS-mål – arbeidsmiljø, brannsikkerhet, el-sikkerhet, produktkontroll, ytre miljø	X		Alle
Hvis det ikke er fastsatt mål på disse områdene: hvorfor?			
Med utgangspunkt i målformuleringene, er det utarbeidet tiltaksplaner/handlingsplaner?	X		
Er tiltaksplaner/handlingsplaner innpasset i de årlige budsjetter og økonomiplan?	X		
Risikovurderinger			
Er det gjennomført risikovurderinger innen HMS?	X		
Er det iverksatt tiltak for å redusere risiko?	X		
Revisjoner			
Er det gjennomført internt tilsyn (systemrevisjon, verifikasjoner) i egen virksomhet for å sikre at HMS-systemet fungerer som forutsatt (det spørres ikke om det har vært gjort endringer - revisjon i eget HMS-system)	X		Revisjonen hadde fokus på HMS systemet funksjonalitet og ansattes kjennskap til systemet.
HMS- opplæring			
Er det gjennomført opplæring el. vedlikehold av opplæring for ledere i linjen i løpet av 2011?	X		Det er grunnopplæring i arbeidsmiljø for ledere og verneombud inkl. opplæring i AML (Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.).
Er det gjennomført opplæring av nytilsatte i løpet av 2011?	X		HMS kurs med fokus på HMS-systemet, etatens sikkerhetshåndbok, sikkerhetskultur, holdninger og adferd, inkl. opplæring i HLR (Hjerte – Lunge – Redning) gjennomføres for alle nyansatte i etaten.

Etaten har gode erfaringer med skadekomiteer som et verktøy for forbedring. Ved arbeidsuhell nedsettes det skadekomiteer for å sikre god oppfølging av den skadede og for kontinuerlig forbedring av de ansattes sikkerhet. I 2011 igangsatte etaten et arbeid med å bedre sikkerhetskulturen, med hovedfokus på holdning og adferd. Arbeidet vil inngå i lederutviklingsprogrammet og videreføres i 2012.

Tab. 4.7.2 IA avtale

Delmål i IA avtalen	Ja	Nei	Kommentarer
Delmål 1. Er det etablert mål og tiltaksplaner i forhold til sykefravær ?	X		Mål for 2011 på < 6,5 % ble nådd. Etaten har etablert en rekke tiltak for å styrke nærværet, trivsel og forebygging av sykefravær. Det arbeider kontinuerlig med ytterligere tiltak. Nærværarbeid og oppfølging av sykefravær har vært en del av etatens lederutviklingsprogram i 2011.
Delmål 2. Er det etablert mål og tiltaksplaner for å ansette personer med nedsatt funksjonsevne ?	X		Mål og tiltak inngår i etatens nærvær- og fraværarbeid og i nært samarbeid med bedriftshelsetjenesten.
Delmål 3. Er det etablert mål og tiltaksplaner for å øke avgangsalder for pensjonering blant ansatte.	X		Både seniorpolitisk handlingsplan og handlingsplan for IA-arbeid omhandler en rekke tiltak.

Etaten har i dag en alderssammensetning som reflekterer at etaten langt på vei har lyktes i å holde en høy avgangsalder. Av 73 ansatte i aldersspennet 62-70 år, med muligheter for pensjonering, valgte kun 16 å gå av med pensjon.

Tab. 4.7.3 Sykefravær

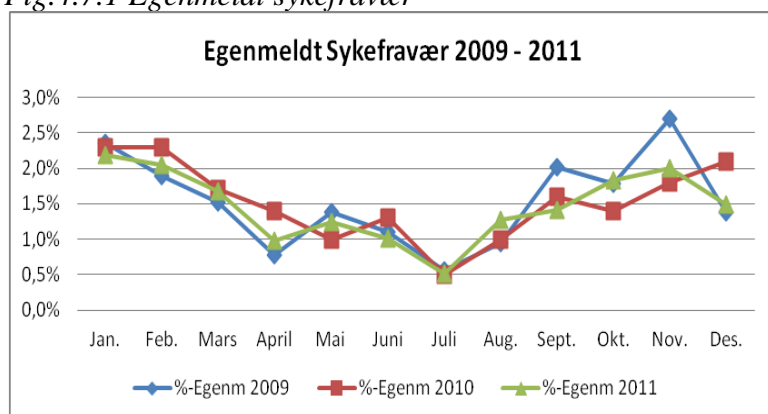
Sykefravær i %	2009	2010	2011	Endring i %-poeng 2010-2011
Menn	6,8	6,6	5,8	Ned 0,7
Kvinner	6,8	6,5	8,1	Opp 1,6
Totalt	6,8	6,5	6,4	Ned 0,1

*Data hentet fra Datavarehuset

Sykefraværet for etaten har ligget stabilt mellom 6 % og 7 % de siste årene.

Statistikken for 2011 viser til en nedgang i sykefraværet for menn på 0,7 %-poeng, mens tallene for kvinner viser en økning på 1,6 %-poeng sammenlignet med 2010.

Fig.4.7.1 Egenmeldt sykefravær

Det egenmeldte fraværet for perioden 2009-2011 har holdt seg stabilt på 1,5 %, med en sesongavhengig variasjon.

Tab.4.7.4 Arbeidstid

Overtid - aml § 10-6	Ja	Nei	Ikke aktuelt	Kommentarer
Har virksomheten etablert internkontrollsystem som kan avdekke om arbeidstiden ved overtidarbeid overstiger 13 timer i løpet av 24 timer?	X			
Hvis ja, har internkontrollsystemet avdekket avvik i 2011?	X			I enkelte arbeidssituasjoner har det forekommet at arbeidstiden har oversteget lovens krav i løpet av 24 timer.
Hvis ja, kommenter hvordan dette er fulgt opp.				Arbeidstaker sikres tilsvarende kompenserende hvileperiode eller annet passende vern.
Arbeidsfri periode - aml. § 10-8	Ja	Nei	Ikke aktuelt	Kommentarer
Har virksomheten etablert internkontrollsystem som kan avdekke om arbeidstaker har hatt mindre enn 11 timer sammenhengende arbeidsfri i løpet av 24 timer?	X			
Hvis ja, har internkontrollsystemet avdekket avvik i 2011?	X			I enkelte arbeidssituasjoner har det forekommet at ansatte har hatt mindre enn 11 timer sammenhengende hvile i løpet av 24 timer.
Hvis ja, kommenter hvordan dette er fulgt opp.				Arbeidstaker sikres tilsvarende kompenserende hvileperiode eller annet passende vern.
Søndagsarbeid - aml § 10-8 og § 10-10	Ja	Nei	Ikke aktuelt	Kommentarer
Har virksomheten etablert internkontrollsystem som kan avdekke om arbeidstaker har arbeidet 2 eller flere søndag og helgedager etter hverandre?	X			
Hvis ja, har internkontrollsystemet avdekket avvik i 2011?	X			Det er avdekket enkelte avvik på bestemmelsen om ukentlig sammenhengende arbeidsfri periode på 35 timer i løpet av 7 dager.
Hvis ja, kommenter hvordan dette er fulgt opp.				Nye vaktplaner med endrede tidspunkt for start og slutt på hjemmevakt samt endring på definisjonen av ukestart og slutt, er iverksatt for å etterleve lovens bestemmelser.

All overtid i etaten er pålagt og følges opp av leder. Etatens intern kontrollsystem har i 2011 avdekket enkelte avvik på arbeidstidsbestemmelsen. Avvikene er i all hovedsak knyttet til arbeid i forbindelse med akutthendelser. Etaten har iverksatt strakstiltak og mer langsiktige tiltak.

4.8 Anskaffelser

Vann- og avløpsetaten har i 2011 foretatt i alt 148 anskaffelser hvorav 56 har vært utlyst i DOFFIN. Det er kjøpt varer og tjenester for ca 1 milliarder kroner. Etaten har etablert gode rutiner for anskaffelsesprosessene noe som gjenspeiles i risikoanalysene.

Etaten har en sentralisert innkjøpsseksjon med totalt 9 kvalifiserte innkjøpere. Etaten vil styrke bemanningen med ytterligere 2 medarbeidere for å kunne imøtekomme etatens anskaffelsesbehov. For å bedre tilgjengeligheten er det besluttet at prosedyrer og regelverk for offentlige anskaffelser skal legges på eget ikon på intranettet. Dette gjennomføres i 2012.

Kontrollsystem. Alle etatens anskaffelser foretas av en sentralisert innkjøpsseksjon med god faglig kompetanse om regelverket for offentlige anskaffelser. Etaten har prosedyrer for kvalitetssikring av anskaffelsene. Alle anskaffelser risikovurderes før behovshaver og innkjøpsseksjonen i fellesskap utarbeider kontraktsstrategi. Kontraktsstrategien kvalitetssikres av seksjonssjef for anskaffelser og av intern juridisk rådgiver. Det samme gjelder konkurransegrunnlag for anskaffelser med verdi over kr. 500.000. Anskaffelsesprotokoller godkjennes av linje- eller prosjektorganisasjon i henhold til gjeldende fullmakter. Kontrakter kontrolleres av seksjonssjef for anskaffelser.

Det er foretatt flere interne revisjoner og 16 stikkprøvekontroller av dette arbeidet.

Risikoanalyser. Etaten har gjennomført risikoanalyser for brudd på lover og regelverket. Analysen viser liten risiko og godt innarbeidede interne rutiner. Etaten har foretatt risikoanalyser på deler av anskaffelsesprosessen. Risikoanalysene viser at gjeldende rutiner og systemer i all hovedsak er godt innarbeidet i etaten. Følgende oppfølgingstiltak er iverksatt:

- Ved utarbeidelse av kontraktsstrategi for den enkelte anskaffelse foretas en risikovurdering knyttet til anskaffelsen
- Klare fullmaktsregler for hvem som kan foreta en anskaffelse på vegne av virksomheten.
- Omfattende fullmaktsregler for signering av dokumenter.
- Tydelige regler for godkjenning av fakturaer og utbetalinger.
- Strengt regime for behandling og godkjenning av endrings- og tilleggskrav i prosjekter.

Risikoanalyse for korrupsjon og misligheter viser at rutinene er gode og risikoen er liten. Det iverksettes ingen ytterligere tiltak.

Der det avdekkes behov for oppfølgingstiltak som følge av kartlagt risiko gjenspeiles dette i etatens lokale tiltaksplan.

Tiltak for mer kostnadseffektive anskaffelser. Etaten har igangsatt et arbeid med å innarbeide 3-årige rullerende anskaffelsesplaner. Intensjonen er at enkelte anskaffelser skal kunne slås sammen i større, mer effektive og økonomiske innkjøp. For repeterende kjøp av varer og tjenester over kr. 200.000 i en fireårsperiode, inngås rammeavtaler. Der kommunen har inngått samkjøpsavtale benyttes disse.

Kontraktsstrategi. Etaten utarbeider kontraktsstrategi ved alle anskaffelser over kr. 500.000, basert på mal fra Utdanning og kompetanseetaten (UKE). For alle anskaffelser under dette beløpet anvendes skriftlig behovsmelding. Kontraktsstrategien kvalitetssikres av seksjonssjef for anskaffelser og av intern juridisk rådgiver. Strategien godkjennes av linje- eller prosjektorganisasjon i henhold til gjeldende fullmakter.

Kontraktoppfølging. Etaten har utarbeidet prosedyrer for kontraktsoppfølg. Videre gjennomføres jevnlig stikkprøver/ intern revisjoner. Avviksrapportene behandles i etatsledelsen. Krav til leverandørenes samfunnsansvar er innarbeidet i kontraktsmalene som etaten benytter.

Risikoanalysen for oppfølging av kontrakter viser at det er behov for ytterligere opplæring av alle med kontraktsansvar.

4.9 Forvaltning av kunstverk i Oslo kommunes virksomheter

Vann- og avløpsetaten har totalt 82 kunstverk fra Oslo kommunes kunstsamling. Det er ingen endringer i forhold til innberetning for 2010. Det har dermed heller ikke vært behov for meldinger til Kulturetaten i 2011 (jfr. tab. 4.9.2).

Tab. 4.9.1 Endringer i løpet av 2011

Type	Antall kunstverk 2010	Innkjøp i 2011	Ikke funnet	Gjenfunnet	Skadet	Stjålet	Retur KUL	Totalt
Grafikk	78							78
Maleri	1							1
Skulptur								
Tekstil								
Foto								
Diverse	3							3
Totalt	82							82

Tab. 4.9.2 Meldinger til Kulturetaten i 2011.

Melding til Kulturetaten i 2011 i forbindelse med forvaltningen	Ja	Nei	Antall
Instruksen pkt.5; Har virksomheten meldt fra om flytting av kunstverk?		X	
Instruksen pkt.6; Har virksomheten meldt fra om lagring av kunstverk?		X	
Instruksen pkt.7; Har virksomheten returnert kunstverk til Kunst i Oslo?		X	
Instruksen pkt.10; Har virksomheten meldt fra om skader og vedlikehold?		X	
Instruksen pkt.11; Har virksomheten meldt fra om bygningsmessige inngrep og endringer?		X	
Instruksen pkt.12; Har virksomheten meldt fra om behov for kassasjon av kunstverk?		X	
Instruksen pkt.13; Har virksomheten meldt fra om tyveri av kunstverk?		X	
Instruksen pkt.14; Har virksomheten meldt fra til KUL i forkant av erverv av kunstverk?		X	
Instruksen pkt.15; Er alle kunstverk merket med OKK nr.?	X	*	

*Alle kunstverk som kan merkes er merket. Etaten disponerer 3 installasjonene som ikke er merket, - det dreier seg bl.a om en lydinstallasjon.

4.10 Rekruttering av lærlinger

Vann- og avløpsetaten har ikke inngått nye lærekontrakter i 2011, men har to lærlinger innen Vei- og anleggsgfaget med lærekontrakt inngått i 2010. Etaten er ikke blitt godkjent for nye lærefag i 2011.

Etaten planlegger å ansette lærlinger i henholdsvis Kjemiprosessfaget, IKT-servicefaget og Kontor- og administrasjonsfaget i løpet av 2012. For øvrig har etaten hatt gode erfaringer med tre praksiselever fra studieprogrammet Service og samferdsel noen fredager høsten 2011, og anser mottak av praksiselever som en god måte å rekruttere lærlinger på.

4.11 Utkvittering av bystyrets merknader

Nedenfor følger etatens tilbakemelding på verbalvedtak for 2011 og flertallsmerknader gitt under byrådets gjennomgang av årsberetning for 2010.

S18: Byrådet bes benytte midler fra vann- og avløpsfondet til åpning av elver og bekker, der dette er mulig.

Etaten har i brev av 18.08.2011 utkvittert verbalvedtak S18. Hovedkonklusjonen er at potensialet for gebyrfinansierte elve- og bekkeåpninger utgjør ca 10 km elv/bekk. I tillegg kommer en rekke potensielle bekkeåpningsprosjekter i kommunedelplan for Alna. Hvor mye og hva som skal betales over etatens budsjett må vurderes i det enkelte prosjekt (etter gjennomførte mulighetsstudier). De aller fleste gjenåpningsprosjekter vil bli gjennomført i nært samarbeid (spleiselag) med andre kommunale etater eller private områdeutviklere. Hovedprinsippet i regelverket rundt vann- og avløpsgebyrer er at det kun er kostnader som direkte eller indirekte har normal sammenheng med en forsvarlig forretningsmessig drift av vann- og avløpssektoren, som kan legges inn i gebyrgrunnlaget. Gebyrene skal ikke overstige kommunens kostnader (selvkostprinsippet).

Komiteen ber byrådet gjennomføre tiltak for å sikre kontroll- og sikkerhetsrutiner for å sørge for at ulykker som klorutslippet fra Oset ikke kan skjer igjen.

Etaten iverksatte umiddelbart flere strakstiltak på Oset vannbehandlingsanlegg etter klorutslippet til Akerselva den 2.mars 2011. Utover dette er etaten i gang med både midlertidige og langsiktige tiltak.

Det Norske Veritas har på oppdrag fra etaten gjennomført Miljørisikoanalyse og teknisk gjennomgang for gamle og nye Oset vannbehandlingsanlegg samt Skullerud og Langlia vannbehandlingsanlegg. Definerte risikoer som er påpekt i ROS analysene, følges opp av etaten. Driftsrutiner er gjennomgått og justert. Nytt midlertidig klorstrekk (rør-i-rør) til både nye og gamle Oset er lagt. Nytt permanent rør-opplegg til alle doseringspunkter skal stå ferdig i løpet av 2012. Tiltaket vil hindre at en eventuell klorlekkasje vil gå til i avløp eller til overvann.

Etaten følger framdriften i handlingsplanen som er utarbeidet på bakgrunn av ROS analysene.

Komiteen har merket seg at VAV ikke har iverksatt planlagt karriere- og utviklingsmuligheter som den del av likestillingstiltakene.

I etatens personalpolitiske handlingsplan er ett av tiltakene å utvikle opplæringsprogrammer som tar hensyn til både etaten og den enkelte medarbeiders behov. Gjennom medarbeideravtalen får den enkelte medarbeider en individuell plan for kompetanse- og karriereutvikling de nærmeste 1-3 år. Den tar utgangspunkt i medarbeiderens ønsker vurdert mot realistiske ambisjoner. Dette gjelder alle ansatt, både kvinner og menn.

Andelen kvinnelige ansatte var ved årsskiftet 28 %. Andelen blant nyrekrutterte i 2011 var 38 %. Blant etatens ledere var kvinneandelen 36 %, og i toppledelsen var andelen 44 %. For 2011 viste registreringen av kompetanseutviklingstiltak at etatens kvinner hadde benyttet 40 % av opplæringsmidlene. Etaten har over tid arbeidet for at kvinner skal ha gode utviklingsmuligheter og har oppnådd at andelen kvinnelige ledere er høyere enn den generelle andelen kvinner.

4.12 Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalg

Kommunerevisjonen har som en del av regnskapsrevisjonen for 2011 gjennomgått dokumentasjon for utvalgte anskaffelser. Med unntak av mindre enkeltstående avvik har gjennomgangen ikke avdekket feil eller mangler. De enkeltstående avvik refererer seg til mangler vedrørende dokumentasjon, vedrørende varemottakskontroll, og manglende godkjente timeliste. Etaten har innskjerpet sin praksis på dette området.

Kommunerevisjonen gjennomførte revisjon av etatens fjernkontrollsystem med vekt på IKT-løsning og samfunnssikkerhet. Revisjonsrapporten ble behandlet i kontrollutvalget 14.06.2011 med krav om statusrapportering 31.08.2011 og 31.12.2011. Alle strakstiltak er gjennomført og en rekke andre tiltak er igangsatt og flere av dem ferdigstilt.

Kommunerevisjonen gjorde en undersøkelse av om det var en forbindelse mellom klorlekkasjen fra Oset vannbehandlingsanlegg og fjernkontrollsystemet. Resultatet av denne gjennomgangen ble fremlagt i kontrollutvalgets møte 05.05.2011. Gjennomgangen viste at det ikke var noen sammenheng mellom etatens fjernkontrollsystem for overvåking og styring, og klorlekkasjen.

Kommunerevisjonen har gjennomført en revisjon av kommunens avfallstilsyn med vekt på risikoanalyse, prosedyrebeskrivelser og plan for tilsynsarbeidet. Revisjonsrapporten ble behandlet i kontrollutvalget 30.08.2011. Etaten har samarbeidet med Bymiljøetaten når det gjelder oppfølgingen av denne rapporten.

Kommunerevisjonen har gjennomført en revisjon om kommunens konsulentbruk hvor også deler av etatens konsulentbruk ble vurdert. Rapporten ble behandlet i kontrollutvalget 05.05.2011 som konstaterte at de viktigste elementer var på plass for å sikre en målrettet og effektiv bruk av konsulenter i de åtte undersøkte virksomhetene. Etaten vil i sin oppfølging av rapporten blant annet vektlegge sluttevaluering av sine konsulentoppdrag.

4.13 Andre spørsmål fra byrådet/bystyret

Vann- og avløpsetaten har i 2011 ikke mottatt spørsmål fra byrådet/bystyret.